TRØNDERSK NATUR

Årgang 44 | Nr. 1-2017

Taksvale
Årets fugl i 2017

Gull til Sklinna
Trøndelags første gulltrost

Fugleplattform
Skarven har fått nytt rastested

Rusasetvatnet er restaurert

Norsk Ornitologisk Forening avd. Sør- og Nord-Trøndelag

naturogfritid.no

Butikken for alle fugleinteresserte som har kunnskap og lang erfaring om det det beste fuglekikkerutstyret, til gunstige priser. Med NOF som eier skaper vi overskudd til fuglevern og kommer fuglemiljøet til gode.

Natur og Fritid - Det naturlige valget!

Swarovski ATX teleskop

95 mm objektiv og 30-70x zoom

Denne kombinasjonen av optisk kvalitet, lysstyrke og forstørrelse har satt en ny standard. Teleskopet gir åpenbare fordeler under vanskelige forhold som sjøfuglkikking og artsbestemmelse på langt hold.

VÅR KLARE BESTSELGER!

Pris kr 34 000

NYHET - BTX okular for to øyne

Nytt okular til modulteleskopet for begge øyne! Gir behagelig bilde og mindre slitne øyne. Aktuelt ved til blant annet sjøfuglkikking.

Gir 30x forstørrelse på 95mm objektiv.

Okularpris kr 21 500

Swarovski 1,7 extender NY

Finn den sjeldne anda eller vaderen lang der ute med 1,7x ekstra forstørrelse på Swarovskis modulteleskop. Gir maks 119x på ATX 95mm eller 51x på BTX okular.

I Salg nå — Pris kr 3000

Nikon Prostaff teleskop

Tilbudspakker med stativ

Rimelige teleskop for fuglekikking, felt- og terrassebruk. Vanntett med skarpt bilde og høy synskomfort.

Leveres i sett med teleskophus, okular og Manfrotto 290 stativ med Manfrotto 128 RC2 videohode. Alt til redusert pris.

Prostaff 60mm	Prostaff 82mm
30x okular	20-60x okular
Manfrottostativ	Manfrottostativ
Nå kr 5490	**Nå kr 6490**

Nye kamuflasjetelt spesiallaget for fotografering til fornuftige priser!

Buteo Gear kamuflasjetelt

Natur og Fritid blir nå eneimportør i Norge for disse spesialteltene. Buteo kamuflasjetelt er pop-opp telt spesiallaget for naturfoto med luker for lavt perspektiv i alle telt! Det er også flere luker i teltene, disse er spesiallaget for å passe fotolinser. Tre hovedmodeller.

Bivi Hide Falco - lavt og langt — Kr 1390

Kamuflasjetelt for en person. Størrelse og vekt gir god mobilitet, men teltet er lavt og ikke romslig. Front åpning for liggende lavt perspektiv. Bunnmål 230 x 90 høyde 80, 1,8 kg

PH Buteo Mark II

Et relativt lite enkeltmannstelt. Størrelse og vekt gir god mobilitet, men teltet er smalt og ikke så romslig. Bunnmål 115 x 115, høyde 147. 2,9 kg.

Kr 1290

Photo Hide Aquila

Aquila har luker og plass for en til to personer (litt trangt). Ligner Doghouse men er tilpasset foto og har bl.a. luker for lavt perspektiv. Mål 150 x 150, høyde 150. 3,9 kg.

Kr 1590

Natur og Fritid AS, Fyrveien 6, 4563 Borhaug. e-post: post@naturogfritid.no

Redaktøren hilser

Øystein R. Størkersen

Velkommen til TN nr 1/17. Det har vært mange gode tilbakemeldinger på TN i 2016. Det er noe redaksjonen setter pris på. Den skarpe leser har merket seg at ikke bare layout er noe endret, men at også innholdet er noe justert. Leserne må gjerne gi tilbakemelding på hvordan de opplever dette og gjerne hva de selv ønsker.

Det er redaksjonens målsetting at bladet skal vekke mer interesse ut over de som er medlemmer fra før. Dette fordi tallenes tale mht. medlemsmassen ikke er oppløftende, verken for NOF-NT eller NOF-ST. Styrene er derfor bedt om å se nærmere på hva vi alle kan gjøre for å styrke medlemsmassen og den betydning NOF dermed kan ha i samfunnet. Jeg ber om at hver enkelt av dere bidrar til de tiltak som måtte foreslås av fylkeslagene mht. medlemsverving og markedsføring. Det er spesielt i den sammenheng at redaksjonen ønsker at TN skal være attraktiv å lese og dermed styrke mulighetene for at flere kan finne interesse i å bli medlem.

Redaksjonen ønsker at TN skal være attraktiv å lese

Mange har en sterk natur- og fugleinteresse, men TN har i liten grad klart å appellere til et bredere lag av publikum. Det betyr ikke at TN skal bli et nytt «Fuglevennen» eller lignende, men det er redaktørens ønske at styrene og redaksjonen tenker litt mer strategisk ifht. naturvern og hva vi kan gjøre for å styrke oss selv. Fra 2018 er fylkene slått sammen til Trøndelag, med de muligheter det gir for å bli enda mer relevant som natur- og fuglevernforening. Det gjelder oppgaver som naturvern, vern av våtmarker, restaurering/nyskaping av våtmarker, tellinger og oppsyn i verneområder, påvirkning av offentlig forvaltning osv. Store utfordringer som krever en god hjemmebasis!

Øystein R. Størkersen
Redaktør

NOF trenger flere medlemmer!

Hvis hver av dagens medlemmer verver minst ett medlem i 2017, så står vi mye sterkere i vårt daglige arbeid for å verne om natur og fugleliv.

Styrene i NOF-NT og NOF-ST oppfordrer alle til å bidra til å nå denne målsettingen.

Ikke la det bli med tanken – hjelp til du også!

Trøndersk Natur (TN)
Et medlemstidsskrift for medlemmer av Norsk Ornitologisk Forening (NOF) avd. Sør- og Nord-Trøndelag.

Adresse: Trøndersk Natur c\o NOF avd. Sør-Trøndelag, Postboks 139, 7401 Trondheim
E-post: trondersk.natur@gmail.com
ISSN: 0806-0517
Trykk: Skipnes Kommunikasjon, Trondheim
Layout og sats: Thomas Kvalnes
Opplag: 600 eks.

Ansvarlig utgiver: NOF avdeling Sør- og Nord-Trøndelag
Redaktør: Øystein R. Størkersen
Øvrig redaksjon: Rolf Terje Kroglund, Charlotte Hallerud og Per Inge Værnesbranden

Manuskriptfrister: Nr. 2 2017 - 1. oktober, Nr 1 2018 - 1. mars
Om TN: TN utkommer med to hefter pr år. Artikler og innlegg sendes redaksjonen digitalt pr e-post eller pr post på egnet lagringsmedie. Vennligst orienter redaksjonen i god tid før innsending. Forfattere og fotografer gir utgiver rettigheten til å publisere innsendt materiale i trykt og digital form. Det utbetales ikke honorarer.
Adresseforandringer: Tidsskriftet sendes ut til alle som har betalt lokalt tillegg for NOF avd. Sør- eller Nord-Trøndelag på grunnlag av medlemslistene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad rettes til respektive fylkeslag.

Forsidebilde: Stillits.
Foto: Jan Erik Røer.

Innhold

3 **Redaktøren hilser**
Øystein R. Størkersen

5 **Lederen i ST har ordet**
Thomas Kvalnes

6 **Taksvale er Årets fugl i 2017**
Oddvar Heggøy

8 **Det nye Rusasetvatnet**
Odd Rygh

10 **Oppføring av fugleplattform utenfor Værebukta**
Georg Bangjord

14 **Gull til Sklinna**
John Haugen

18 **Smånytt**
Øystein R. Størkersen

22 **Fugler i Sør-Trøndelag 2015**
Andreas Winnem, Magne Myklebust, Øyvind Aas, Einar Sæter og Kjetil Aa. Solbakken

45 **Kommentaren**
Øystein R. Størkersen

Lederen i ST har ordet

Thomas Kvalnes

Bit for bit forsvinner de kystnære våtmarkene våre i Trondheimsfjorden. Kommunal og moderniseringsdepartementet gav i slutten av mars Brekstadfjæra dødsstøtet. Ørlandet kommune gis anledning til å fylle ut som de vil for å etablere butikker og annen næring. «Fuglene i Brekstadfjæra kan flytte seg noen meter», uttalte stortingspolitiker Torhild Aarbergsbotten fra Høyre. Logikken er like enkel som den er gal. Torhild synliggjør egen kunnskapsløshet og motvilje til å høre på fagfolk. Vi må kreve mer av våre stortingspolitikere og miljømyndigheter, det er for enkelt å komme unna med villedende og manipulerende ordbruk.

Alle vi som kjenner fuglelivet og dynamikken i naturen forstår konsekvensene når rike naturområder blir til stein og asfalt. Vi er imidlertid i mindretall. Mange tenker at Torhild har rett, så gang på gang taper natur mot næring. Det er politikk og i politikken er det gjentagende en mangel på forståelse for naturverdier. Brekstadfjæra er et forholdsvis lite område med verneområder som Hovsfjæra fuglefredningsområde et steinkast unna. Fuglene kan lett flytte seg mellom de ulike områdene og gjør nettopp det. Det er denne dynamikken som er så ulidelig viktig. Det er tusenvis av fugler som bruker Brekstadfjæra til næringssøk og hvile. De mister nå en viktig del av leveområdet sitt når næringsrike mudderflater erstattes med stein. Bit for bit skjer slike inngrep i verdifulle naturområder, hver enkelt bit ser så liten ut om en ikke evner å løfte blikket for å se helheten.

Den samlede belastningen av menneskers aktivitet for vade og vannfuglene er enorm. Tallenes tale er klar, 40 % av verdens våtmarker har blitt ødelagt på 40 år. Listen over kystnære våtmarker i Trondheimsfjorden som er bygd ut er alt for lang og blir stadig lengre. Dersom lokalitetene som i dag utgjør viktige habitater for fugl skal ivaretas for framtiden må flere bidra til å forsvare og forklare verdiene. Du kan bidra ved å bli NOF-medlem, verve medlemmer til NOF, være IBA-vokter, rapportere observasjoner, støtte NOFs arbeid med gaver, gi din mening i media, og utnytte støtteordningene som finnes for restaurering og etablering av våtmarker og andre fuglehabitater. Mulighetene er mange. I NOF avdeling Sør-Trøndelag vil vi i tiden framover sette sammen en naturvernkomite for å styrke naturvernarbeidet vårt i fylket. Fuglelivet trenger at akkurat du engasjerer deg nå!

40 % av verdens våtmarker har blitt ødelagt på 40 år

Thomas Kvalnes

Thomas Kvalnes | Leder NOF avd. Sør-Trøndelag

Brekstadfjæra har helt fra 70-tallet vært utsatt for fyllinger av masse og søppel, slik som på dette bildet fra 80-tallet. Nå er områdets skjebne beseglet og en av Ørlandets viktigste enkelt-lokaliteter overgis til utfylling. Sterke reaksjoner fra NOF ble overkjørt av regjeringens næringspolitikere. Foto: Øystein Størkersen.

Taksvale er Årets fugl i 2017

Husk å se etter taksvalen i 2017! NOF har valgt arten til Årets fugl, og håper alle som leser dette vil hjelpe til med å øke kunnskapen om artens tilstedeværelse hos oss i sommeren som kommer.

Oddvar Heggøy
Førstekonsulent
Norsk Ornitologisk Forening

Taksvalen (latinsk navn: *Delichon urbicum*) er en vanlig hekkefugl i Norge, og skilles lett fra de to andre svaleartene våre på sin hvite overgump (dvs. feltet over stjertroten). Resten av oversiden er blåsvart, mens kroppsundersiden, inkludert strupen og de fjærkledde føttene, er hvite.

Arten hekker i alle landets fylker, og finnes både i lavlandet og i fjellet. Den er klart vanligst i Sør-Norge, og er noe mer sporadisk og spredt i våre nordligste fylker. Som navnet tilsier bygger den gjerne reiret sitt oppunder takskjegget på hus. I motsetning til de to andre svalene våre hekker taksvalen gjerne midt i

Taksvalen ble for første gang rødlistet i Norge i 2015, et tydelig tegn på at ikke alt er som det skal

våre mest bebygde byområder. Den finnes også tallrik i kulturlandskapet mange steder, der den gjerne etablerer sine kolonier på gårdsbygninger. I fjellet hekker den ofte på setervoller. Du finner også taksvalen hekkende på naturlige hekkeplasser noen steder, og da helst i fjellvegger med litt overheng. Broer og lignende konstruksjoner kan også benyttes som hekkeplass.

Taksvalen tilbringer vinteren i Afrika sør for Sahara, og ankommer Norge først i slutten av april eller starten av mai. Her tilbringer den en hektisk hekketid, før den returnerer sørover igjen i august. Når NOF velger hvilken art som skal være Årets fugl, gjøres dette på bakgrunn av ulike kriterier. Vi forsøker å velge arter som fortjener litt ekstra oppmerksomhet, for eksempel på grunn av negativ bestandsutvikling, mangelfull bestandskunnskap eller rett og slett på grunn av artenes evne til å skape interesse og engasjement for fugler og natur blant folk flest.

Taksvalen møter flere av disse kriteriene. Den ble for første gang rødlistet i Norge i 2015 (i kategorien

Bilde øverst: Taksvale som henter leire til reirbygging. Foto: John Stenersen.

«Nær truet» (NT)), et tydelig tegn på at ikke alt er som det skal. Tendensen er den samme i flere av våre naboland, der betydelig tilbakegang er dokumentert bl.a. i Sverige. Forklaringen på tilbakegangen er usikker, men flere hypoteser er fremlagt. De fleste av disse går i retning av klimarelaterte utfordringer og redusert mattilgang, blant annet som følge av større og mer ensrettet jordbruk, med medfølgende lavere forekomster av insekter.

Hva kan du bidra med?

I 2017 ønsker NOF å organisere en nasjonal kartlegging av Årets fugl. Vi håper med dette å få en oppdatert oversikt over hvor arten finnes i dag, og sammenligne dette med resultatene fra hekkefugltakseringene som foregikk i Norge på 1970- og 1980-tallet. Samtidig ønsker vi å øke vår kunnskap om størrelsen på norske hekkekolonier, og i hvilken grad ulike hekkehabitater benyttes av arten hos oss. Ser du taksvalen i 2017, oppfordrer vi deg derfor til å gjøre følgende:

- Notér hvor du finner aktive hekkekolonier i 2017
- Notér antall reir i hver koloni, og hvor mange av disse som er i bruk
- Se etter eventuelle trusler mot koloniene
- Notér benyttet hekkehabitat (type bygning, bro, fjellvegg osv.) i kommentarfeltet ved rapportering
- Rapporterer dine taksvale-observasjoner på artsobservasjoner.no eller fuglevennen.no. Husk å registrere hekkeaktiviteter når funn fra potensielle og påviste hekkelokaliteter rapporteres i Artsobservasjoner
- Observasjoner kan også rapporteres per e-post til aaretsfugl@birdlife.no
- Tips oss gjerne om både nyetableringer og forsvunne hekkekolonier
- Tips NOFs lokallag og fylkesavdelinger hvis du oppdager eller kjenner til tilfeller der taksvalens reir ødelegges eller fjernes av mennesker, eller der det er fare for at dette skal skje

Dermed er det bare å begynne å planlegge sommerens taksvaleleting. Kanskje kan du sammen med fugleinteresserte i ditt nærområde organisere en telling av taksvaler der du bor? Kanskje kan et av NOFs fylkeslag eller lokallag hjelpe deg med å organisere en slik telling? Du må gjerne også henge opp spesiallagede fuglekasser til taksvalen. Disse får du kjøpt hos naturogfritid.no, eller du kan lage dem selv. Oppskriften finner du på NOFs nettsider (birdlife.no).

Resultatene fra kartleggingen i 2017 vil oppsummeres i en egen artikkel i NOFs hovedtidsskrift Vår Fuglefauna mot slutten av året.

Taksvaleunger kikker ut av reiret. Foto: Paul Shimmings.

Det nye Rusasetvatnet

Rusasetvatnet i Ørland kommune var i sin tid en av de ytterst få rike takrør- og sjøsivaks-sjøene i Sør-Trøndelag. Ved siden av Litjvatnet på Agdenes var Rusasetvatnet det eneste stedet der sothøne hekket fast frem til 80-tallet. Mange interessante fugleobservasjoner er gjort i området og nærområdene rundt er kjent for både rik flora og fauna. Dessverre ble vatnet tørrlagt på 80-tallet etter at kommunen avviklet vatnet som drikkevannskilde.

Odd Rygh
Styremedlem
NOF avd. Sør-Trøndelag

Målsettingen med tørrleggingen var å prøve å dyrke opp området. I senere tid har både lokal interesse fra kommunen og fra andre utenfor kommunen vist at det kunne være mulig å gjenskape det tidligere så rike fugleområdet. Rusasevatnet representerer en høyst uvanlig naturtype i Trøndelag fordi det er ytterst få slike vannspeil som bl.a. tilfredsstiller arter som sothøne. Det er derfor gledelig at det er iverksatt tiltak for å gjenskape områdets fordums prakt.

Høsten 2016 var restaureringsprosjektet av Rusasetvatnet noenlunde ferdig, og man kunne begynne å fylle opp den tidligere fuglelokaliteten med vann. I 2017 kan vekster og dyreliv reetablere seg i vannet, og for en fuglekikker skal det bli veldig interessant å se hvordan dette utvikler seg.

Et tilbakeblikk på Rusasetvatnets historie

Det var under Austråts storhetstid på 1600-tallet at man bestemte seg for å demme opp området. Man hadde behov for vann til mølledrift, og i starten var det kun dette vannet skulle brukes til. Det var derfor ikke behov for at vannstanden var jevn hele året, så om sommeren ble vannet tappet ned slik at området kunne brukes til beite. Denne beitingen

Bilde øverst: Restaureringen av Rusasetvatnet er gjort slik at områdene på sørsiden av vannet er tilrettelagt med turstier og åpne flater der Ørlandets befolkning kan drive friluftsliv. På nordsiden av vannet er det laget kanaler og gruntvannsområder der fuglene skal kunne oppholde seg uforstyrret. På dette bildet ser vi vannet i retning Rusasetfjellet, og til venstre ser vi litt av fugleområdene som strekker seg langs hele nordsiden av vannet. Foto: Odd Rygh.

førte til at vannet ikke hadde mye vannvegetasjon. Under krigen ble Rusasetvatnet tatt i bruk som drikkevannskilde, ved at tyskerne bygde ny demning og nye forbygninger i området. Ørland flystasjon og kommunens innbyggere fikk en bedre drikkevannsforsyning enn før, og vannstanden ble jevn hele året. Stabil vannstand sammen med avrenning av næringssalter fra jordbruket, gjorde at det dannet seg en veldig rik vannvegetasjon i vannet. Dette trakk til seg fugler, og fra slutten av 1950-tallet ble Rusasetvatnet en fuglelokalitet som fuglekikkere fra fjern og nær var innom når de besøkte Ørlandets våtmarkssystemer. Rusasetvatnets areal var før siste nedtapping på ca. 30 dekar, mao. et relativt lite vannspeil. Skapelsen av dette våtmarksområdet viser at våtmarker kan skapes og bli til rike fugleområder også i Norge.

Sothøna mistet en av sine tre hekkelokaliteter i ytre deler av Sør-Trøndelag da Rusasetvatnet ble tappet ned på 1980-tallet. Nå hekker sothøna sparsomt i Litjvatnet på Agdenes og i Eidsvatnet i Bjugn. Det skal bli spennende å se om den kommer tilbake til Rusasetvatnet. Foto: Odd Rygh.

Fra en fuglekikkers dagbok

Personlig var jeg innom Rusasetvatnet flere ganger på 70-tallet. Den siste turen jeg hadde her var 28.oktober 1978, og når jeg ser i dagboka så er det notert sothøne, tyrkerdue, havelle, bergand, toppand, kvinand, krikkand, stokkand, gjerdesmett m.fl. fra besøket. Året før, da jeg også var en tur innom på høsten, har jeg notert store mengder brunnakke og en dvergfalk her. Det var alltid spennende å besøke Rusasetvatnet, så jeg ble sjokkert og trist da jeg fikk høre at vannet var tappet ned i 1983. Det skjedde fordi i 1981 opphørte kommunens bruk av Rusasetvatnet som drikkevannskilde. Den første nedtappingen skjedde ved at man fjernet demningen i 1983. Så senket man vannet ytterligere i 1989, og i 1997 førte grøfting til at vannivået sank enda mer. I 1998 var omtrent hele vannet borte.

Restaureringen

Planene for å opprette nytt vannspeil i Rusasetvatnet har eksistert siden 1990-tallet, og i en Bioforsk-rapport fra 2006 skisseres de nøyaktige planene for restaureringen. I 2014 ble gravearbeidet påbegynt, og nå i januar 2017 er vannspeilet på plass.

Fuglekikkere fra fjern og nær var innom når de besøkte Ørlandets våtmarkssystemer

Restaureringen er gjort slik at områdene på sørsiden av vannet er tilrettelagt med turstier og åpne flater der Ørlandets befolkning kan drive friluftsliv. Til og med en badeplass er med i planene. På nordsiden av vannet er det laget kanaler og gruntvannsområder der fuglene skal kunne oppholde seg uforstyrret, og der er det ingen tilrettelegging for menneskelige aktiviteter.

Framtiden

Det skal bli veldig spennende å se hvordan området utvikler seg. Etter å vært en tur i området i januar 2017, så ser dette ut til å kunne bli veldig bra. Restaureringen gir fuglene et nytt «matfat» og nye hekkeplasser, samtidig som området kan være med på å vekke folks interesse for naturen. Så spørs det da om man greier å dempe aktiviteten i vannet slik at fuglene kan trives her, og at aktiviteter som bading, kano- og kajakkpadling m.m. får begrensninger som gjør at vannet kan fungere først og fremst som fuglebiotop. Det må være hovedfokus i en tid der fuglearter forsvinner, og der fuglene i stort omfang har mistet raste- og hekkeplassene sine til industri og andre menneskelige aktiviteter.

Oppføring av fugleplattform utenfor Værebukta

Jernkonstruksjonene som sto i sjøen utenfor Være var restene av et avmagnetiseringsanlegg for ubåter fra siste verdenskrig, og ble lokalt kalt Værepålene. Lokaliteten fungerte som et av de viktigste raste- og overnattingslokalitetene for storskarv i Trondheim.

Georg Bangjord
Statens Naturoppsyn

Sjømerker og skjær på Munkholmen, Flakkgalten, Frøsetskjæret og Ranheimsbrygga har samme funksjon som Værepålene, men det raster normalt ikke like mange storskarv der som det gjorde på Værepålene. Saksvikskjæret i Malvik har også tilsvarende funksjon, men kun ved lavvann, siden skjæret er oversvømt ved høyvann. Tilholdet av storskarv i Trondheimsfjorden styres primært av mattilgangen, men gode overnattings- og rasteplasser er

En plattform vil kunne gi rom for flere rastende storskarv enn det Værepålene kunne

avgjørende for at arten finner området attraktivt. Derfor flyr skarvene lange distanser for å kunne sitte fredelig på sine faste rasteplasser. Uten Værepålene vil Trondheim kommune være mindre attraktiv som tilholdssted for denne arten.

Det er ikke plass til flere enn ca. 35 storskarv på pålene samtidig. Vanligvis satt mellom 15 og 25 storskarv der i vinterhalvåret. Antall skarv på slike rasteplasser varierer sterkt gjennom døgnet, siden de normalt fisker på samme tid i forhold til flo-fjæresituasjonen. Hadde betingelsene vært bedre, ville lokaliteten trolig vært tilholdssted for langt flere storskarv.

Andre sjøfugler ved de gamle Værepålene

I tillegg til tilholdet av storskarv, søkte en rekke andre sjøfugler næring mellom og rundt pålene. Spesielt

Bilde øverst: Oppføring av pålene, 16. juni 2016. Foto: Georg Bangjord.

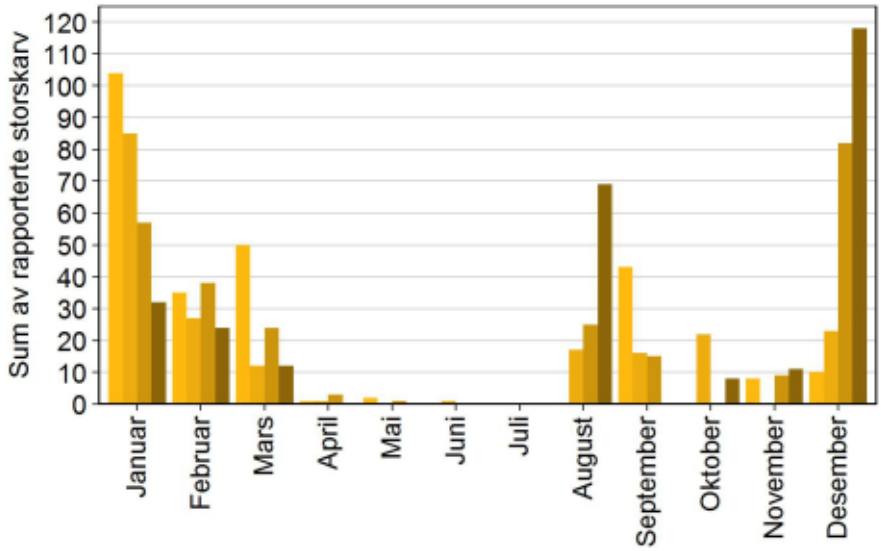

Figur 1 *Frekvensen av rastende storskarv gjennom året på de opprinnelige «Værepålene». Hentet fra Artsobservasjoner.no. Siden det ikke foreligger systematiske tellinger, samt at oppførte verdier baserer seg på tilfeldige observasjoner, gjengir ikke figuren noe eksakt bilde. Derimot viser figuren tydelig hvilken del av året storskarv brukte lokaliteten. Hver måned er delt opp i fire deler av ca 1 uke hver. Figuren er utformet av Thomas Kvalnes.*

ærfugl og siland fant mat ved pålene, men en rekke andre sjøfugl som sjøorre, havelle og teist, søkte også jevnlig føde på denne lokaliteten. Dvergdykker ble sett næringssøkende mellom pålene ved noen anledninger. Noen få svartbak og gråhegrer rastet også ofte på pålene.

Etablering av fugleplattform som erstatning for Værepålene

På grunn av sikkerhetsmessige årsaker valgte Trondheim havn å ta bort pålene i november 2013. Dette medførte reaksjoner fra enkelte i lokalmiljøet og andre i fuglemiljøet i Trondheim. Undertegnede tok kontakt med Trondheim kommune som inviterte til et møte mellom Trondheim havn, Trondheim kommune og Statens naturoppsyn. Resultatet av møtet var svært positivt, og Trondheim havn påtok seg ansvaret for å gjenreise nye søyler i trevirke. Uten Trondheim havn sin vellvilje ville nok Væreområde vært uten en egnet rasteplass for storskarv i dag. En stor honnør rettes til

Morten Haugen har vært ansvarlig i dette prosjektet fra miljøenheten i Trondheim kommune. Bildet er fra en befaring av ferdigstilt plattform den 8. november 2016. Plattformen beveget seg overraskende mye, selv om det knapt var bølger til stede. Vi får krysse fingrene for at den vil kunne leve noen år, og at ikke noen storm ødelegger den. Foto: Georg Bangjord.

Trondheim havn legger jord i bingene på fugleplattformen den 10. mars 2017. Foto: Venke Ivarrud.

Trondheim havn for deres gode miljøprofil. Tilsammen 16 nye søyler ble oppført i juni 2016 (jfr. bilde). I september 2016 ble disse avstivet, og det ble bygd to binger på toppen av søylene. Den 10. mars 2017 ble det lagt jordmasser i i bingene på toppen av plattformen. Det er et håp om at måker og terner skal ta i bruk denne konstruksjonen som hekkeplass, samt at storskarv, gråhegre og måkefugl kan hvile og overnatte på konstruksjonen ellers i året.

Etablering av Norges første sjøfuglplattform?

Hvis det hadde vært mulig å gjennomføre tiltak som gjenskaper et trygt tilholdssted for overnattende og rastende storskarv, vil både storskarv og andre sjøfugler, samt miljøprofilen til kommunen, nyte godt av det. En plattform vil kunne gi rom for flere rastende storskarv enn det Værepålene kunne gi. Videre vil en plattform med riktig konstruksjon bli et rovdyrfritt område (med unntak av rovfugl), og dermed også et potensielt unikt tilbud for hekkende sjøfugl. Hvis plattformen bygges robust med en platting tilført løsmasser, vil plattingen etter hvert vegeteres og således gi enda bedre betingelser for hekkende sjøfugl, samt mer skjul for ungene i oppvekstperioden. Man kan heller ikke utelukke at storskarv vil kunne ta i bruk plattformen som hekkeområde, selv om denne arten ikke hekker i Trondheimsfjorden i dag. Før moloen til Væresholmen ble bygd tidlig på 1970-tallet, fungerte holmen som et viktig tilholdssted for sjøfugl, og da først og fremst som hekkeplass for ærfugl, fiskemåke og teist. En plattform på tomta til Værepålene, vil således gi denne funksjonen tilbake til sjøfuglene på Være. Dette forutsetter at det blir bygd hekkekasser for teist i bygningskonstruksjonen.

Tabell 1 *Nøkkelverdier av arter observert på fugleplattformen i byggefasen.*

Art	Maksimumsantall	Alder	Dato	Tid	Observatør
Storskarv	19		20.08.2016	20:00	Georg Bangjord
Sildemåke	1	Adult	27.07.2016	20:15	Georg Bangjord
Gråmåke	2	1K	03.09.2016	14:00	Dag Holtan
Svartbak[a]	2	I par	11.11.2016		Georg Bangjord

[a]*Med territoriell lydytring.*

Registreringer av fugl på Fugleplattformen i 2016

Trepålene som ble oppført i juni 2016, ble flittig brukt av rastende storskarv og måker fra de ble oppført og fram til og med anleggsarbeidet i september. Etter at grunnmursplasten ble lagt i bunnen på bingene, sluttet storskarven å bruke plattformen som rasteplass. Det er nå et håp om at skarvene igjen skal ta i bruk plattformen etter at det er lagt i jordmasser i bingene. Fire arter sjøfugler er registert rastende på pålene i byggefasen (jfr. tabell 1). Etter at bingen ble sluttført med grunnmursplast i bunnen, er det ikke registrert rastende storskarv.

Bruk Artsobservasjoner.no!

Det oppfordres til å registrere observasjoner av fugl på Fugleplattformen i artsobservasjoner.no. Lokaliteten har fått navnet «Fugleplattformen». Dette vil være til stor hjelp for å kunne validere forekomsten av fugl, samt å danne bedre grunnlag for eventuelle tiltak for å bedre forholdene.

Svartbak, gråmåke, gråhegre og kråke raster fortsatt på plattingene. Et par svartbak ser ut til å ha territoriell lydytring på plattformen, slik at det er nærliggende å tro at denne arten vil gjøre hekkeforsøk her.

Tabell 2 *Observasjoner av fugl på Fugleplattformen i perioden 1. januar til 19. mars 2017. Kun et beskjedent antall fugl rastet på plattformen før det ble lagt jord i bingene.*

Art	Maksimumsantall	Antall observasjoner	Periode
Gråhegre	3	6	16.01-12.03
Storskarv	2	2	18.03-19.03
Gråmåke	4	10	14.01-18.03
Svartbak	3	21	07.01-19.03
Kråke	18	11	24.01-18.03

Fugleplattformen i bruk den 15. februar 2017, før jordmasser ble lagt i bingene. Måker, gråhegre og kråke var tidlig ute med å raste på konstruksjonen. Foto: Venke Ivarrud.

Gull til Sklinna

—Trøndelags første gulltrost

Trøndelags første funn av gulltrost (*Zoothera dauma*) ble gjort på Sklinna den 25. september 2016. Dette var inntil da det fjerde funnet av arten i Norge! Det foreligger i tillegg fire registrerte funn av død gulltrost. Sklinna befestet med dette sin posisjon som ei «sagaøy» i trønderske ornitologiske kretser.

John Haugen
Miljødirektoratet

Søndag 25. september 2016 startet som en vanlig dag på Sklinna. Det vil si at morgenvaktene stod opp i 6-tida, og tok den «krevende» nettrunden for å få heist opp nettparken på bortimot 20 nett. Husets øvrige ornitologer våknet en etter en og felles frokost ble inntatt ved sine sedvanlige plasser rundt kjøkkenbordet. Dette er viktig for å unngå en skjev start på dagen.

Bilde øverst: Gulltrost på Sklinna 25. september 2016. Foto: John Haugen.

Samtalene gikk som seg hør og bør, omkring hva dagen kunne bringe av nye observasjoner og eventuelle fangster i nettene. I tillegg ble det fra nattevaktene gitt fyldig rapport fra

Kikkerten blir hevet og jeg kan konstatere at dette er en trost jeg definitivt ikke har sett før

siste natts uttelling på havsvalearbeidet. Fangst av havsvaler (Hydrobates pelagicus) er for øvrig vårt viktigste gjøremål på øya og et arbeid vi har utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag siden 2011. Praten gikk lystig rundt bordet om potensielle fangster i nettene og mulige observasjoner i felt. Det var jo drømmeforhold må vite med skyer og vind fra SØ. Mange gode forslag ble fremsatt, men ingen hadde vel akkurat våget å drømme om eller turt å tenke tanken på at en så til de grader celeber østlig gjest skulle finne på å slå seg ned på «vår» øy akkurat denne dagen.

Formiddagen gikk på sedvanlig vis med til å sjekke nettene, - en tur nordover mot busksangernettet, en tur sørover mot dvergfluesnappernettet og isabellanettet. Tilbake med posene med fugl til ringmerkning og fotografering. Nettene er selvsagt navngitt etter hvor de er plassert eller

hvilke sjeldenheter de har fanget. I busksangernettet fanget vi vår første busksanger (Acrocephalus dumetorum) 23.9.2011, i dvergfluesnappernettet vår første dvergfluesnapper (Ficedula parva), samme dag og i isabellanettet, den gang Norges 8. isabellasteinskvett (Oenanthe isabellina) 26.09.2013.

Trost ved Rognvinkelen

Etter lunsj denne søndagen ville jeg ta turen mot steinbruddet sør på Heimøya og deretter mot nettet «rognvinkelen». Rognvinkelen er to nett som står i vinkel foran et stort kratt med rogn, inn mot en åsrygg. Denne vinkelen fanger erfaringsmessig mye trost, men vi har også plukket dvergspurv fra dette nettet. Dagene i forveien var det gjort flere observasjoner av en spurvehauk i dette område. Den hadde tydeligvis blitt opprømt over all fuglesangen vi spilte og voktet derfor rognekrattet i håp om en godbit.

Kamera var med i håp om å komme hauken på skuddhold. Jeg gikk derfor rolig fremover og var klar til å knipse bilder av en eventuelt overflyvende hauk. Vel framme ved nettet var det tilsynelatende ingen hauk i område akkurat der og da. Ikke var det fugl i nettet heller. I samme øyeblikk seiler en ung havørn over hodet på meg og ned mot Lamholmen som ligger like innenfor Heimøya på Lekasida. Like bak ørna kommer en vandrefalk i lav høyde også den med kurs mot Lamholmen. De setter seg begge med 50-60 meters avstand på Lamholmen og skuer ut over havet og inn mot Leka og Vikna. Det er som om de i felleskap vurderer om de må til fastlandet for matauk eller om de fortsatt skal prøve lykken på Sklinna. Det blåser frisk bris slik at jeg knipser noen langskudd med kamera og zoomer inn på skjermen og får

Visste du at NOF tilbyr avtalegiro?

Vi anbefaler alle medlemmer å benytte seg av avtalegiro for å betale medlemskontingenten til NOF. Det er både enkelt og miljøvennlig, og så unngår man irriterende purringer. Let opp «Norsk Ornitologisk Forening» i din nettbank, og inngå en avtale om avtalegiro med oss. Hvis du inngår en slik avtale vil denne tas i bruk ved fakturering av neste års medlemskontingent.

Gulltrost i flukt med sin sorte og hvite kontrastrike vingeunderside. Foto: John Haugen.

bekreftet riktig artsidentitet på den store falken.

Vinden biter i ansiktet, så jeg snur meg for å gå tilbake til bruddet og en sjekk av nettene der, før jeg setter kursen mot fyrvokterboligen og en kopp kaffe. Jeg har ikke gått mange meter før en ny fugl støkkes av mitt nærvær og flyr i lav høyde ned skråningen og setter seg inn bak en bergnabb 60-70 meter unna. Trost ja, men det var noe som ikke helt stemte? Hvordan så den egentlig ut? Dette måtte undersøkes nærmere. Jeg lister meg i retning av der jeg så fuglen gikk inn for landing, men støkker den på nytt. Denne gangen fly den tilbake mot der jeg først oppdaget den. Heldigvis setter den seg åpent, slik at jeg har fri sikt mot fuglen. Kikkerten blir hevet og jeg kan konstatere at dette er en trost jeg definitivt ikke har sett før. Jeg tar noen bilder, samtidig som jeg smyger meg litt nærmere. Da jeg kommer nærme nok, i alle fall ifølge fuglen tar den enda en gang til vingene. Jeg rekker heldigvis å ta flere bilder, også fluktbilder. Til tross for middelmådig kvalitet er det tydelig å se svarte og hvite striper under vingene.

Jeg har observert en trost med svart og hvite striper under vingene i åsryggen bak rognvinkelen

Bombealarm

Jeg skjønner at det er på tide å kalle opp resten av laget over sambandsradioen. Jeg melder: «Jeg har observert en trost med svart og hvite striper under vingene i åsryggen bak rognvinkelen».

Meldingen samlet Sklinna-laget i løpet av noen minutter og alle seks sto nå stimlet sammen rundt bildene som ble hentet frem på kameraet. Gulltrost John! - ble unisont utrop av lagets mer bevandrede ornitologer. Gratulasjoner ble gitt med en vis angst i toneleie, ville alle få se fuglen eller var det bare jeg som hadde trukket gulloddet?

Formasjoner i retning av manngard ble etablert og laget skred systematisk til verks bortetter heiene. Her skulle det jaktes gulltrost. Heldigvis, etter kort tid ble fuglen gjenfunnet og hele Sklinna-laget kunne i felleskap betrakte den østlige gjesten. Vi sto der og betraktet trosten i flere minutter og flere bilder ble tatt. En slags høytidelig atmosfære og ærbødighet seg innover forsamlingen, og alle var høyst takknemlige over å kunne få oppleve et slikt øyeblikk. Det er som å vinne gullotto for fugleinteresserte! Det ble en liten uhøytidelig markering under loggføringen den søndagskvelden.

Den glade gjeng som var med på funnet av gulltrost'n på Sklinna. Fra venstre: Torstein Myhre, Ole Kristian Antonsen, John Haugen, Ingvild Buran Kroglund, Rolf Terje Kroglund og Tore Reinsborg. Bildet er fra en tidligere anledning hvor «Sklinna-flyers» ble foreviget etter ringmerking av tårnfalk. Tårnfalk har vi for øvrig ringmerket på Sklinna både i 2015 og i 2016.
Foto: John Haugen.

Gulltrost – hva er greia?

Gulltrost er på størrelse med en duetrost. Den har brunspraglet vingeoverside og stjert med lyse hjørner. Hode og undersiden er sterkt spraglet i brunsvart og grågult. Kontrastfylte hvite og svarte vingebånd på undervingen. Den hekker i Sentral- og Øst-Asia, i nordlige deler av Pakistan, øst og nordøst i India, sørlige Kina og nordlige Indokina. Vinteroppholdsområdene er i nordlige deler av Sør-Asia og i kontinentale deler av sørøst Asia. Med dette østlige utbredelsesområde så kan man saktens spørre seg hva en gulltrost gjør så langt vest som på Sklinna en septemberdag i 2016? Kanskje har langvarig østavær med sterke vinder bidratt til denne kursendringen. Kanskje feil med det innbygde kompasset, jordas magnetfelt eller hva, det er ikke godt å si. Uansett så skjer det fra tid til annet at fugler dukker opp på steder de normalt ikke skal være. Dette er selvfølgelig til stor glede for fugleentusiaster verden over og nok også mye av årsaken til at det også neste høst vil være forventningsfulle ornitologer på de ytterste øyer langs kysten vår.

Tabell 1 *Samtlige funn av gulltrost (*Zoothera dauma*) i Norge fram til 25.9.2016.*

År	Fylke	Alder	Dato	Observatør/Kilde	Merknad
1879	Rogaland	1K+[a]	10.10	Haftorn 1971	Snarefangst Sand, Suldal
1936	Østfold	1K+[b]	03.10	A. Fjelberg, L. Urdahl	Skutt, Råde
1968	Rogaland	1K+	Oktober	Haftorn 1971	Drept mot vindu, Nærbø, Hå
1978	Rogaland	1K+	28.09	*T. Berg, *F. Gravklev, G. Holmström	Austrheim, Utsira
2004	Rogaland	1K	28.09	R. Nodland, T. S. Nodland mfl.	Funnet død, Egersund
2004	Møre og Romsdal	1K+	29.09	*Kj. Schjølberg, T. H. Hansen, E. L. Dahl, K. O. Bøklepp, F. Grønningsæter	Ona, Sandøy
2016	Nordland	1K+	24.-29.09	E. Ween, K. Mjølsnes, *T. Berg, J. Alsvik, G. Kristensen, H. Eggen	Værøy
2016	Nord-Trøndelag	X	25.09	R. T. Kroglund, I. B. Kroglund, *J. Haugen, O.-K. Antonsen, T. Myhre, T. Reinsborg	Heimøya, Sklinna, Leka

[a]Kjønn: F, [b]Kjønn: M.

OPPROP: Artsobservasjoner av fugl i Leangenbukta

Det er spesielt to lokaliteter i Trondheim kommune med gode datasett på forekomst av fugl over en lang tidsperiode. Det er Gaulosen og Leangenbukta. **I denne omgang oppfordres det til å legge inn eldre observasjoner i artsobservasjoner.no fra Leangenbukta.** Dette for å styrke datasett på forekomst av fugl på lokaliteten i årene før 2009. Siden det foreligger registeringer av fugl tilbake til 1960-tallet, er data fra denne lokaliteten spesielt viktig for blant annet å se endringer i fuglesamfunn i et marint grunntvannsområde i Trondheim kommune tilbake i tid.

World Migratory Bird Day 2017

Their future is our future, er årets tema for trekkfugldagen. Den 10-12. mai markeres trekkfugldagen rundt omkring i verden for å vise at trekkfugler er viktig for livet på jorda og at menneskets fremtid er knyttet til bærekraftig bruk av naturen. Fugler og mennesker deler den samme verden, samtidig er det klart at det er stort behov for å øke kunnskapen blant publikum om fuglene og deres betydning for miljøet. I verden finnes det flere hovedtrekkruter, der de fleste trekker mellom nord og sør. Noen hekker i det sørlige Afrika og trekker til mer nordlige vinterområder, mens noen trekker fra høyfjellsområder for å overvintre i lavlandsområder. Uansett trekkvei så er fugletrekket fullt av farer og mange ulike trusler, som ofte er forårsaket av menneskeskapte inngrep. Tap av rasteplasser har for mange arter hatt ødeleggende virkning og påfølgende nedgang i bestandene. Å fly over store avstander betyr at fuglene må krysse mange landegrenser, og land med svært ulik miljøforvaltning, lovverk og vernetiltak. Internasjonalt samarbeid langs trekkrutene er derfor helt avgjørende, der både myndigheter, verneorganisasjoner og andre må samarbeide om kunnskapsdeling og bedre forvaltning. Internasjonale avtaler som Bonnkonvensjonen legger til rette for vern og samarbeid om alle trekkende arter. Ta en kikk på nettsidene www.worldmigratorybirdday.org og kanskje er det angitt aktivitet i Norge? i tillegg til markeringer for publikum i Tyskland, Puerto Rico, Egypt, Etiopia, Japan, Kina og mange flere land. På nettsiden kan du også klikke på bilder av følgende arter: Låvesvale, svarthalespove, amurfalk, knekkand, sibirspurv, polarsnipe og skjesnipe. Artene forteller om sitt liv og de utfordringer de møter.

Naturtro utskårne fugler

To ivrige ornitologer og treskjærere i Polen lanserte nylig en serie med utskårne fugler. Fuglene er svært naturtro og malt i riktige farger. De aller fleste fuglene er vadere fra hele verden, og for norske forhold er de fleste artene dekket. Det kan også spesialbestilles arter. Fuglene er svært fine og har interesse som samlerobjekter. Prisene er imidlertid relativt stive, fra 1000-2000 NOK per fugl. En katalog for 2016 er lagt ut på nettet sammen med informasjon om fuglene (www.shorebirds.pl).

Naturtro rødstilk i tre. Foto: Øystein R. Størkersen

*Måltrost (*Turdus philomelos*). Foto: Andreas Eichler.*

Hørt måltrost i år?

Det følgende føyer seg pent inn i serien med sjokkerende meldinger fra Europa over illegal fangst av småfugler: Hele 5000 døde måltroster ble funnet i en bil den 15.2.2017 på Sardinia. Til tross for at småfuglfangsten for lengst er forbudt og bl.a. måltrosten er fredet, så er det et stort og voksende marked for småfugler som heipiplerker, løvsangere, troster og annet som kan omgjøres til snack for tankeløse restaurantgjester. Nasjonalt politi trapper nå opp jakten på jegerne i land etter land i Europa, fra bl.a. Tyskland, til Portugal, Belgia, Frankrike, Italia og Spania. Det rapporteres jevnlig (nesten daglig) om politiaksjoner der tusenvis av mistnett og limpinner, og geværer i hopetall beslaglegges. Like trist er det når politiet også finner hundrevis og tusener av levende eller døde fugler av alle sorter. På Sardinia er det spesielt i hovedstaden Cagliari at det illegale kriminelle fuglefangst- og omsetnings-nettverkene befinner seg. Politiet her og mange andre steder i Europa har de siste par årene trappet opp sine tiltak etter massiv kritikk fra bl.a. Bernkonvensjonen, Bonnkonvensjonen, EU kommisjonen og BirdLife. Fuglefangsten var sikkert en gang bærekraftig, men nå utgjør volumet en for stor andel av fuglebestandene. Viktig årsak til sterk tilbakegang av de aller fleste fuglearter i Europa skyldes primært følgene av industrijordbruket, mens den illegale jakten kommer på toppen av dette. BirdLife har nylig beregnet at ca 25 millioner småfugler tas årlig illegalt i landene rundt Middelhavet. Innvandring fra Nord-Afrika og Midt-Østen har også brakt inn kulturer i Europa som har helt andre holdninger til fugler og med det fremveksten av en livlig fuglefangst. Til og med fra Norge meldes det nå om at innvandrere står bak illegale fugleaktiviteter. Fuglevenner bes derfor om å holde øynene oppe og melde fra til miljømyndigheter eller NOF dersom de mistenker illegal fangst, hold eller f.eks. ser annonser for fuglesalg med f.eks. norske arter.

Hagefugltellingen, mange interessante tall!

Årets telling var den tiende i rekken og gikk som vanlig av stabelen i januar/februar. I 2016 ble vel 7000 hager rapportert inn og tallet er trolig litt høyere for 2017. Hagene er fordelt over hele landet, med flest udekte områder i Finnmark. Etter bunnåret i 2016 er det gledelig å registrere en sterk fremgang for mange arter. Lista med arter innsendt i år er lang, og er interessant lesning både mhp bilde av hvor vanlige artene er, men også hva folk mener at de ser. Tallene er hentet fra nettsidene til hagefugltrellingen primo februar. På toppen troner som vanlig kjøttmeis med ½ million individer, etter følger blåmeis med 300.000, grønnfink 290.000, gulspurv 240.000, dompap 200.000, pilfink 200.000, skjære 170.000, gråsisik 128.000, grønnsisik 100.000, svarttrost 90.000, granmeis 61.000, spettmeis 50.000, stillits 25.000, løvmeis 17.000 og kjernebiter 12.000. Fåtallige arter er f.eks. tyrkerdue 4500, trekryper 3000, kornkråke 2000 og munk 1300. Det er verdt å merke følgende høye tall for arter der majoriteten forlater landet før vinteren: bjørkefink 53.000,

bokfink 50.000, rødstrupe 28.000, stær 25.000, gråtrost 22.000, ringdue 14.000, gjerdesmett 3000, rødvinge 2800, jernspurv 770 og måltrost 800. At tallene bør håndtere smed en smule forsiktighet kan følgende observasjoner tyde på: Linerle 1200, sandsvale 474, svarthvitfluesnapper 397, ringtrost 383, låvesvale 358, taksvale 315, rødstjert 46 og gransanger 88. Mange flere tall kan du finne ved å besøke nettsidene til NOF eller www.fuglevennen.no/aktiviteter/foringsplassen.

NOF i Trøndelag trenger flere medlemmer!

Det er noe over 1100 medlemmer i de to Trøndelagsfylkene. Fuglekikking og dermed fuglevern er nok i sentrum for de fleste av disse. Informasjon om fuglelivet i landet er samlet inn av dyktige feltornitologer og danner basis for alle offentlige oppnevnelser av verneområder, og ikke minst foreningens egen oversikt over viktige fugleområder i landet (såkalte IBAer). Fugler er den beste indikator på tilstanden i naturen, og fugleliv er noe som lett vekker gode følelser hos folk flest. Ingen kan vel tenke seg en sommer uten fuglesang eller tomme fuglebrett? 1100 medlemmer er ikke mange, og vi trenger å bli langt flere for å effektivt snakke naturen og fuglenes sak mot alle de trusler som hele tiden strømmer på. Tiltak for å få flere nye medlemmer er derfor noe som fugleforeningene i de to Trøndelagsfylkene har diskutert. Heldigvis er dette noe hver enkelt av oss kan gjøre noe med! TNs forslag til leserne er å støtte de initiativ som kommer og hvorfor ikke sette en målsetting om at hver enkelt av oss skaffer minst et nytt medlem i 2017? Spør venner, familie, på jobben, tannlegekontoret osv. Dobler vi antall medlemmer blir mulighetene mye større for å jobbe enda mer med fuglevern i fylkene. Vi styrker også TN gjennom at mer interessant stoff kan komme inn og sjansen for å få flere annonser. Redaksjonen skal gjøre sitt for å gjøre TN enda mer lesverdig og du kan bidra til mer fuglevern gjennom å skaffe minst ett nytt medlem i 2017.

Feltornitologene og fuglevarsling

Det er ikke til å komme forbi at fuglekikking for mange dreier seg også om å se på sjeldne arter. Det er imidlertid ikke så ofte at den muligheten byr seg og heller ikke er det så ofte man oppdager slikt selv. Å kunne krysse av nye arter og med det samle en lang artsliste er i seg selv også en spennende greie! Det finnes flere metoder til å holde seg oppdatert mhp hva som som rører seg blant de mange aktive feltornitologene. Her i Trøndelag er det spesielt en mobil app løsning som peker seg ut. Den har nå ca 300 brukere. Appen BAND er gratis og kan lastes ned av både Iphone og Android brukere. Her er det etablert flere grupper, en for Nord-Trøndelag og en for Sør-Trøndelag. Fuglevarsling, som brukerne legger ut, kommer på mobilen din i sann tid og til alle som er på 'abonnementslista'. For å komme på lista må man

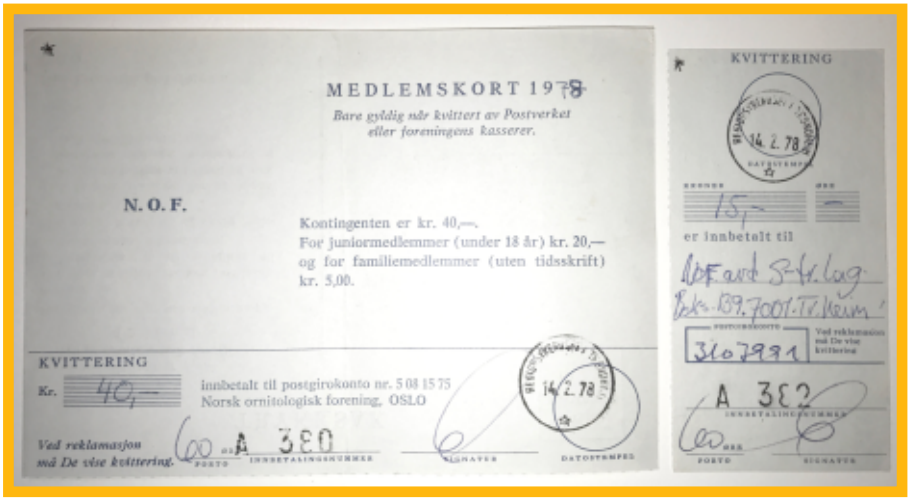

I 1978 kostet det hhv kroner 40,- og 15,- for junior å være medlem i NOF-sentralt og fylkeslaget. Prisene for medlemskap har økt siden, men er fortsatt moderat og noe de fleste nordmenn har råd til.

altså laste ned appen, men deretter er det nødvendig å bli invitert av en av de andre brukerne. Styremedlemmer i fylkesavdelingene eller lokallagene kan hjelpe med det. Nasjonalt og internasjonalt finnes det en rekke tilbud som gir informasjon i sann tid om observasjoner. Praktisk hvis du har lyst til å reise rundt om i Norge på jakt etter nye fuglekryss, eller dersom du er på besøk i et annet land. Klubben FeltOrnitologene (www.feltornitologene.no) har fokus på sjeldne arter og utgir årbok som kan abonneres på eller kjøpes av Natur og Fritid (kr 150.-). På deres hjemmesider kan du finne informasjon om sjeldne fugler både i Norge og andre land, og for tiden ligger det der en oversikt over sjeldne arter på Utsira gjennom tidene. FeltOrnitologene organiserer også den såkalte Bird Alarm i Norge. Bird Alarm gir informasjon i sann tid om observasjoner i Norge, Sverige og Danmark (og det skal visstnok utvides til flere land som nye valg). For å kunne benytte denne tjenesten må du først være medlem i FeltOrnitologene, så må du etablere en konto på nettsiden til www.birdalarm.no og laste ned deres app (Iphone/Android). Det tilkommer abonnement kostnad med bruken av varslingssystemet (ca 350,- per år). Som for BAND kan alle medlemmer legge ut sine observasjoner, mens det på Bird Alarm foretrekkes at du fyller ut fastsatt format med informasjon om lokalitet, individer, omstendigheter rundt funnet, kartposisjon og andre kommentarer. Nettsida www.birdalarm.com gir nærmere informasjon om bruken av systemet. På nettsiden og i appen kan du også begrense hvilke typer informasjon du er interessert i å motta (fra ditt fylke, bare fra Norge, eller visse arter, eller visse land). Bird Alarm har for øvrig stor fokus på de riktig sjeldne artene!

Globalt vern

På nettsiden www.protectedplanet.net gis bl.a. status for vern av områder for alle land i verden. En nyhetsmelding i februar 2017 viser at prosentvis verna areal på naturtyper nå fordeler seg som følger: terrestrisk (inkludert ferskvann) 14,8%, marine områder 12,7% og havområder 5,1%. Rapporten viser at de landene som har størst økning i verna landareal det siste året er land som Tanzania (6,3%), Korea (3,6%) og Mexico (2%). Marine verneområder er ofte store områder, og nye i 2016 er 300.035km2 i Chile, 444.916km2 St Helena, 500.000km2 Palau, 1,5million km2 Hawaii, og 800.000km2 Pitcairn. Definisjonen av vern er ikke enkel, men IUCN har vedtatt definisjoner på hva et naturreservat eller nasjonalpark er. På tross av dette ser vi fortsatt til og med i Europa at statistikk ikke alltid er sammenlignbar. Bl.a. finnes det i Europa både

En serie med rapporter under navnet «Protected Planet Report» undersøker hvordan progresjonen er med Aichi-målsettingene og hvordan verneområder bidrar til måloppnåelsen.

naturreservater og nasjonalparker som i realiteten er skogsområder som kommersielt drives. Partene til biodiversitetskonvensjonen har vedtatt at alle land skal ha målsettinger om minst 17% vern av landareal innen 2020 (såkalt Aichi mål 11). Tilsvarende finnes mål om 10% vern av marine områder. For ødelagt natur med spesiell fokus på karbonlagringsevne, slik som f.eks. våtmarker og myr, er det fastsatt mål om restaurering og gjenskaping av minst 15% i Aichi mål 15. Alt sammen innen 2020, men Norge kan knapt rapportere noe restaurering og har så langt bare vernet rundt 3% marine kystområder (ca 3000km2 av 90.000km2). Med Aichi-målsettinger er det viktig å kunne overvåke situasjonen og bedømme hvor langt verden har kommet i målsettingene. Legg til at studier viser at vel 30% av norske verneområder er truet av ulike inngrep og andre trusler som truer verneverdiene. Siden målene om ivaretakelse av verdens dyr og planter ikke ble nådd i 2010, og de åpenbart ikke kommer til å bli oppfylt i 2020 heller, så har verdens land allerede vedtatt nye mål for 2030 og til og med nye mål etter det.

Smånytt er skrevet av Øystein R. Størkersen.

Fugler i Sør-Trøndelag 2015

Meddelelse nr. 40 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag.

Andreas Winnem
Sekretær

Magne Myklebust

Øyvind Aas

Einar Sæter

Kjetil Aa. Solbakken

LRSK takker alle som har bidratt med observasjoner og bilder til denne årsrapporten. Forrige rapport dekket året 2014 og ble publisert i Trøndersk Natur 1-2016. LRSKs sammensetning under arbeidet med denne rapporten har vært Andreas Winnem (sekretær), Magne Myklebust, Kjetil Aa. Solbakken, Einar Sæter og Øyvind Aas. Rapportering av observasjoner gjøres på Artsobservasjoner. Øvrige henvendelser til LRSK går til sekretær Andreas Winnem på e-post: andreas.winnem@gmail.com eller telefon: 97 04 23 13.

Bilde øverst: Ny art for Sør-Trøndelag! Årets eneste nye fylkesart ble en eikesanger, som besøkte Sula, Frøya 22. september 2015. Foto: Emil Krokan.

Hva skal rapporteres?

Rapporter gjerne alt du ser når du er ute. Artsobservasjoner filtrerer automatisk ut de observasjonene LRSK publiserer i rapporten. For funn av utvalgte arter, ønsker LRSK å motta bilder, en beskrivelse eller annen dokumentasjon før funnet publiseres. For øvrige arter kreves det normalt ingen dokumentasjon. Observatører vil likevel kunne bli bedt om å beskrive funn gjort på ekstreme datoer, på svært uvanlige lokaliteter e.l.

Endringer i rapporteringslistene

Ansvaret for rørdrum, bieter og rødtoppfuglekonge overlates fra NSKF til LRSK fra og med 1.1.2017. Disse tre artene blir underlagt beskrivelseskrav.

Hvordan lage beskrivelser?

Funn av de sjeldneste artene blir ikke publisert og inkludert i funnstatistikken uten at funnet er dokumentert med enten foto, video, lydopptak eller en beskrivelse av kjennetegn og omstendigheter. Det er viktig å presisere at årsaken til at en beskrivelse etterspørres, ikke er at

funnet i utgangspunktet betviles. Artene det er snakk om, er genuint sjeldne i fylket, og flere ligner mye på andre, nærstående arter og kan derfor by på identifikasjonsmessige utfordringer. Når en beskrivelse er laget, er også detaljene rundt funnet bevart for ettertiden. Kravet om beskrivelser eller dokumentasjon gjelder alle observatører, også de mest erfarne, og det inkluderer også LRSKs medlemmer.

Når man lager en sak på et funn, er det viktig å få med alle kjennetegn som gjorde at fuglen kunne artsbestemmes. Fuglens generelle utseende, størrelse, proporsjoner, fargetegninger og spesielle draktkjennetegn er essensielt å få med. Sammenlign gjerne med andre arter. Fyller man ut alle punkter i skjemaet som virker relevante for observasjonen, så får man med alt som er vesentlig.

Den som oppdaget en sjelden fugl, er den som i utgangspunktet har hovedansvaret for å lage en beskrivelse. Fugler du ikke oppdaget selv og som mange personer har sett, trenger du ikke å lage noen sak på, med mindre du får en henvendelse fra LRSK. Beskrivelser til LRSK og NSKF på sjeldne arter lages i Artsobservasjoner. Observasjonene dine som skal beskrives, finnes i restanselisten på venstre side i visningen «Mine sider». Du kan også søke frem observasjonen i fanen «Vis funn». Klikk på observasjonen, og trykk så på knappen «Skriv rapport» øverst på siden som viser funndata. Da kommer det frem et skjema som kan fylles ut. Husk å legge ved bilder. Bilder som alt ligger på funnet i Artsobservasjoner, bør i tillegg lastes opp som vedlegg til rapporten.

Funn av nasjonale sjeldenheter og nye arter for fylket

Til sammen 250 arter i kategori A til C ble sett i Sør-Trøndelag i 2015, to arter færre enn i 2014. Eikesanger ble ny art for fylket. 348 arter i kategori A til C er nå registrert i Sør-Trøndelag. Andre NSKF-arter som presenteres, er rustand, amerikablesand, brilleand, bieter, blåstjert, asiasvartstrupe, blekbrynsanger, rosenvarsler (3) og gråsisik, ua. *rostrata*. Årets funn av NSKF-arter er ennå ikke ferdig behandlet av NSKF, men alle er godt dokumentert og presenteres likevel i denne rapporten for oversiktens skyld. Av andre sjeldne taksoner i fylket presenteres funn av ærfugl ua. *borealis* (2), kvinand x lappfiskand, egretthegre, steppehauk (3), alaskasnipe (2), sabinemåke, skogdue, turteldue, slagugle, lappugle (2), hærfugl (2), tartarpiplerke (2), sibirpiplerke, svartrødstjert (2), lappsanger, dvergfluesnapper, tornskate (2), svartkråke (2), rosenstær og gråspurv x pilfink (2).

Forkortelser og tegnforklaring

Kommunenavn og uttrykk er forkortet i rapporten i henhold til tabellene under.

* = En asterisk bak en dato betyr at funnet er belagt med dokumentasjon som foto, lydopptak, video eller lignende. En asterisk foran initialer betyr at observatøren oppdaget fuglen.

< > = Første tall i vinkelparenteser etter et artsnavn angir antall individer av arten funnet i fylket til og med 1970. Andre tall angir antall individer i perioden 1971-2015, inkludert omtalte funn.

Tabell 1 *Forkortelser for kommuner.*

Kommune (Forkortelse)	
Agdenes (A.)	Osen (Os.)
Bjugn (B.)	Rennebu (Re.)
Frøya (F.)	Rissa (Ri.)
Hemne (He.)	Roan (Ro.)
Hitra (Hi.)	Røros (Rø.)
Holtålen (Ho.)	Selbu (Se.)
Klæbu (K.)	Skaun (Sk.)
Malvik (Ma.)	Snillfjord (Sn.)
Meldal (Md.)	Trondheim (Tr.)
Melhus (Mh.)	Tydal (Ty.)
Midtre Gauldal (MG.)	Ørland (Ø.)
Oppdal (Op.)	Åfjord (Å.)
Orkdal (Or.)	

Tabell 2 *Alders- og kjønnsbegrep.*

	Beskrivelse
Ad.[1]	Voksen (adultus)
Juv.[2]	Flyvedyktig ungfugl i første fjærdrakt
Pull.[3]	Årsunge som ennå ikke kan fly
1K	Individ i første kalenderår
2K	Individ i andre kalenderår
2K+	Individ i andre kalenderår eller eldre
F	Hunn (female)
FF	Hunnfarget
M	Hann (male)

[1]Adultus. [2]Juvenilus. [3]Pullus, flertall pulli.

Tabell 3 *Andre forkortelser.*

	Beskrivelse
ind.	individ(er)
min.	minimum
maks.	maksimum
ua.	underart
sy.	syngende
rug.	rugende
rm.	fuglen ble ringmerket
N, Ø, S, V	nord, øst, sør, vest
pt	på trekk (etterfulgt av himmelretning)
km	kilometer
nm	nautiske mil
s.st.	samme sted
div. lok.	diverse lokaliteter
kat.	kategori

Artsgjennomgang

Knoppsvane *Cygnus olor*
Det ble gjort to hekkefunn denne sommeren. I Åfjord fikk et par tre pulli, men bare én av dem vokste opp. I Snillfjord ble en voksen fugl sett rugende, men ingen unger ble registrert senere. Om dette skyldes mislykket hekking eller manglende observasjonsdekning, er usikkert. Fuglene på Hitra er rømte fangenskapsfugler som har holdt til i området gjennom flere år.
Hekkefunn: 1 par og 3 pull. Monstad, Å. 27.3-28.8 (SGA, MGA, HER mfl.). 1 par rug. Åstfjorden, Sn. 19.4-10.5 (JØB, ARB). **Andre funn:** 1 ad. M Holla, He. 10.1-18.4 (JOB mfl.). 2 ind. (Kat. E) Børøysundet, Hi. 25.1-6.12 (ARB mfl.). 1 ad. M Botngårdsfjæra, B. 31.3 (HDA, SME, GDY). 1 ad. F Gaulosen, Mh. 29.4-23.6 (ØHE, ESP, AST mfl.). 1 ind. Vinjeøra, He. 22.6 (JOB). 1 ad. Eidsvatnet, B. 1.-2.11 (*GME, HDA, SME mfl.).

Sangsvane *Cygnus cygnus*
Til sammen 11 hekkefunn ble gjort, noe som er en solid ny bestenotering for fylket. Av disse fikk seks par med sikkerhet fram unger.
Hekkefunn: 1 par rug. Sika, Or. 17.3-9.6 (MMA, KKR mfl.). 1 par med 5 pull. Slettestjønna, Re. 5.4-23.8 (MMA, AST, PWB mfl.). 1 par med 6 pull. Rassveita, K. 20.4-6.9 (KWO). 1 par med 2 pull. Langensjøen, Rø. 3.5-20.10 (EBA, ESÆ, TTH mfl.). 1 par rug. Stråsjøen, Se. 21.5 (JSA). 1 rug. Hådalen, Rø. 27-28.5 (BGS). 1 par rug. Munklitjønna, Or. 28.5 (HMH, KAW). 1 par rug. Litlbumyran, Md. 29.5 (ØHE). 1 par med 2 pull. Valen, A. 5.6 (TMO). 1 par med 3 pull. Havsjøen, Rø. 21.6 (MVE). 1 par med 2 pull. Djupdalstjørna, Sn. 5.7 (JØB).

Sædgås *Anser fabalis*
Det ble sett 10 ind. i løpet av året. Av disse ble kun 1 ind. sikkert underartsbestemt, og det tilhørte den tundrahekkende underarten *rossicus*. 2015 ble dermed det dårligste året for arten siden 2010. Antall ind. foregående år: 2014 (52), 2013 (13), 2012 (45), 2011 (22) og 2010 (9).
Alle funn: 3 ind. (min. 1 ind. ua. *rossicus*) Leinstrand og Volløya, Tr. 28.2-8.3 (OHO, KWO mfl.). Opptil 4 ind. Grandefjæra, Ø. 30.3-15.4 (*HDA, VAK mfl.). 1 ind. Gaulosen, Mh. 12.9 (FSC). 2 ind. Storøya, Se. 25.-29.9 (JSA).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*
Vinterfunn: 3 ind. div. lok., Ø. 3.1-8.3 (HER, GDY, SME mfl.). 1 ind. Innstrand, Ø. 16.-26.12 (ESÆ, EBA mfl.).

Tundragås *Anser albifrons*
Det er rapportert 16 individ dette året, og av disse ble 5 bestemt til den sibirske underarten *albifrons* og 7 til den grønlandske underarten *flavirostris*. Funnet fra Titran var det første for lokaliteten. Antall ind. foregående år: 2014 (8), 2013 (4), 2012 (148), 2011 (124) og 2010 (10).
Alle funn: 1 ad. (ua. *albifrons*) Grønningsbukta, Ri. 1.-24.1 (GNY, JBJ, SGA mfl.). 7 ind. (ua. *flavirostris*) Sistranda, F. 8.-13.4 (OSF, ARB, FRL mfl.). 1 2K (ua. *albifrons*) div. lok., Ø. 10.-29.4 (HDA, EBA, PWB). 1 ad. (ua. *albifrons*) Nyjord, Titran, F. 21.4-14.5 (*GBA, VAK). 1 ad. (ua. *albifrons*) Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 24.9-11.10 (*DOB, TON, RES). Opptil 4 ind. (min 1 ind. ua. *albifrons*) Grandefjæra til Utstrandfjæra, Ø. 28.9-9.11 (HDA, SME, EBA mfl.). 1 ad. Storøya, Se. 29.9 (TON, JSA).

Dverggås *Anser erythropus* E
Fuglen i Grandefjæra 19.4 stammer fra det svenske utsettingsprosjektet. Denne fuglen var registrert i Schleswig-Holstein nord i Tyskland 5.12.2014, og den ble senere sett ved to lokaliteter i Nord-Trøndelag, hhv. i Falstadbukta 23.4 og på Tautra 30.4-21.5 (NOFs dverggås-prosjekt). Fuglen på Gaulosen ble kun sett svømmende, så det var ikke mulig å se om den hadde fargeringer. Tidsmessig stemmer imidlertid observasjonen godt med observasjonene på Ørlandet og i Nord-Trøndelag, og det antas derfor at også denne observasjonen dreier seg om den samme fuglen.
Alle funn: 1 ind. Grandefjæra, Ø. 19.4 (TBO) og Gaulosen, Mh. 20.4* (ESP, AST, ØHE mfl.).

Grågås *Anser anser*
Til sammen 148 ind. er rapportert i de tre vintermånedene.
Vinterfunn: 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 1.-24.1 (JBJ, EBJ, NGR mfl.). Opptil 86 ind. div. lok., Ø. 1.1-27.2 (JSØ, HER mfl.). 6 ind. Strømmen, Ri. 4.1 (GNY). 1 ind. ptV Midtsandan, Ma. 31.1 (KAS, BES). 4 ind. Gaulosen og Leinstrand, Tr. 19.2-4.3 (BEB, SGJ, ØHE mfl.). Opptil 45 ind. div. lok., Ø. 10.-26.12 (HDA, ESÆ, EBA mfl.). 2 ind. Sistranda, F. 19.12 (BST). 3 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 26.12 (DOB).

Stripegås *Anser indicus* E
Kun ett funn av to individer ble gjort i 2015, noe som er en mer beskjeden forekomst enn normalt. Alle funn av arten i Norge stammer fra rømte eller utsatte fugler. Antall ind. foregående år: 2014 (9), 2013 (17), 2012 (10), 2011 (7) og 2010 (1).
Alle funn: 2 ind. Grønningsbukta, Ri. 28.5-5.6 (NGR mfl.).

Grågås x kanadagås
Anser anser x *Branta canadensis*
Alle funn: 2 ind. Brekka, Grande, Ø. 24.5* (AER).

Snøgås *Chen caerulescens* D
Årets fugl ble sett i en flokk med kortnebbgjess.
Alle funn: 1 ad. Langen, Ho. 23.9* (GBA, VIV).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*
Minimum 4770 hvitkinngjess er rapportert dette året. Kun 98 ind. ble sett på vårtrekket i perioden 12.3-3.6, mens 4669 ind. er rapportert på høsten i tidsrommet 21.9-5.11. I tillegg ble ett ind. sett vinterstid, mens to fugler rastet sammen med grågjess på Gaulosen 26.6. Antall ind. foregående år: 2014 (2409), 2013 (6957), 2012 (4979), 2011 (22301) og 2010 (493).
Vinterfunn: 1 ind. Opphaug, Ø. 3.1-14.2 (GDY, SME mfl.).

Ringgås *Branta bernicla*
Kun fire funn av til sammen elleve ringgjess ble gjort dette året. Ett ind. var av den vestlige underarten *hrota*, mens 8 ind. tilhørte den sibirske formen *bernicla*. Antall ind. foregående år: 2014 (24), 2013 (9), 2012 (88), 2011 (6) og 2010 (6).
Alle funn: 1 2K (ua. *hrota*) Prestbukta, Ri. 31.5-2.6* (ABR, ECB, VAK mfl.). 1 ind. Inntian, F. 4.-5.7* (OLH). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 21.9 (SME, HDA, GDY). 8 ind. (ua. *bernicla*) Grandefjæra, Ø. 3.-9.10* (HDA, AER, PEL mfl.).

Rustand *Tadorna ferruginea* NSKF <1,4>
Tre tidligere funn er gjort i Sør-Trøndelag: 1 ind. skutt i Selbusjøen i 1887, 2 ind. Uthaugsfjæra, Ørland 10.8.1990 og 1 ind. i Grandefjæra, Ørland 22.7.2001. Funn i 2008 og 2012 dreier seg om fugler som var rømt fra fangenskap. Rustender dukker opp årlig i Norge, men opphavet til disse fuglene er det vanskelig å være sikker på. Arten holdes i fangenskap, og en del funn stammer beviselig fra slike private samlinger. Arten er også etablert med fritthekkende bestander i Mellom-Europa, og fugler herfra når trolig Norge

Amerikablesand fra Tanemesbrua, Klæbu 24. mai 2015. En brunrosa farge på kroppen, lyst hode, hvitaktig bles og en mørkegrønn maske som strekker seg bakover fra øyet, er blant kjennetegnene som skiller hanner fra en brunnakke. Foto: Eirik Spets.

regelmessig. At fugler skal besøke oss fra de naturlige hekkeområdene ved Svartehavet og østover, virker mindre sannsynlig, dog ikke umulig. Inntil videre plasserer NSKF rustender som ikke viser tydelige tegn på en fortid i fangenskap, i kategori A. Hele funnmassen vil imidlertid bli revurdert samlet, og mange funn vil da trolig bli flyttet til kategori C eller D.
Alle funn: 1 ind. Glåmos, Rø. 5.-6.5* (HIK mfl.).

Gravand *Tadorna tadorna*
Fem innlandsfunn av til sammen 38 ind. ble gjort i 2015, noe som er et høyere tall enn normalt. Fuglene som ble sett på kysten i slutten av februar, bør betraktes som tidlige vårtrekkere.
Vinterfunn: 1 ad. Brekstadfjæra, Ø. 2.-3.1 (HER, GDY, SME). 2 ind. Nes, B. 26.2 (HER). 1 ind. Utstrandfjæra, Ø. 28.2 (GDY). **Innlandsfunn:** 2 ad. Selbusjøen vest, K. 24.3 (KWO). 17 ind. Neadeltaet, Se. 6.4 (JSA, ESÆ). 9 ind. Gangåsvatnet, Or. 8.4 (MMA). 4 ad. Aursunden ved utløpet, Rø. 20.-24.4 (MRØ, ESÆ). 6 ind. Stororkelsjøen, Op. 16.8 (OHE, RHA).
Nevneverdige lokaliteter: 1 ind. Sula, F. 21.9 (EKR, THA, FSC mfl.). 1 1K Titran, F. 26.9 (ESÆ, EBA, BJT). **Sene høstfunn:** 1 ind. Grandefjæra, Ø. 3.11 (HDA). 1 ind. Buvika, Sk. 5.11 (JOB).

Mandarinand *Aix galericulata* C
Fire hanner ble rapportert dette året. Antall ind. foregående år: 2014 (5), 2013 (4), 2012 (1), 2011 (3) og 2010 (2).
Alle funn: 1 M Valøya, Tr. 25.4 (TKR, MVE, BJT mfl.). 1 M Hovindammen, Mh. 8.-11.5 (*PWB mfl.). 1 M Tanemsbrua, K. 19.-30.5 (ESP, RES mfl.). 1 M Leinøra, Tr. 16.-19.6 (*ØAA, SGJ, BEB mfl.).

Brunnakke *Anas penelope*
Stort antall vinter: 450 ind. Litlvatnet, A. 16.12 (ESÆ, EBA).

Amerikablesand
Anas americana NSKF <0,5>
Fjerde funn i fylket. Et par ble sett fra Tanemsbrua i Klæbu, men forsvant oppover elven etter å ha blitt skremt av en jogger. Fuglene ble ikke funnet igjen etter det. De tre forrige funnene i Sør-Trøndelag var alle av hanner i Buvika, Skaun 2.11-5.12.1998, Kleppeshølen, Melhus 21.5.2000 og Titran, Frøya 27.5.2000.
Alle funn: 1 par Tanemsbrua, K. 24.5* (*EKR, *TKR, RES, ESP, BJT).

Snadderand *Anas strepera*
Anslagsvis 27 ind. ble sett i løpet av året, noe som er den høyeste årstotalen noensinne. Særlig gledelig var det med et hekkefunn på Litlvatnet i Agdenes, hvor en hunn med 4 pulli ble sett 19.7. Tre overvintrende fugler er også verdt å merke seg. Antall ind. foregående år: 2014 (17), 2013 (21), 2012 (8), 2011 (18) og 2010 (12).
Hekkefunn: 1 par med 4 pull. Litlvatnet, A. 28.4-3.10 (ESÆ, MMY mfl.).
Vinterfunn: 1 F Døsvika, Ø. 1.1-14.2 (JSØ mfl.). 1 M Uthaug, Ø. 22.1-4.2 (SGJ, EBA, AST mfl.). 1 2K M Litlvatnet, A. 22.2-14.3 (DOB mfl.).
Vårtrekk: 1 M Brekkvatnet, B. 16.4 (HDA). 1 par Eidsvatnet, B. 30.4 (HDA, PEL). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 30.4 (ASK). 1 M Aursunden ved utløpet, Rø. 9.-10.5 (MVA, MRØ). 1 M Gaulosen, Mh. 11.-17.5 (PWB, SGJ, ØAA mfl.). 2 par Hovsfjæra, Ø. 17.-21.5 (HDA, SME). 1 par Borgosen, Rø. 18.-19.5 (HOL, JOB). 1 par Litlvatnet, A. 24.5 (WWA). 1 par Eidsvatnet, B. 6.6 (HDA). **Høsttrekk:** 1 par Gjølmesfjæra, Or. 2.8 (JOB). 1 M og 2 FF Grandefjæra, Ø. 4.-5.10 (HDA, EBA, AER mfl.). 1 M Døsvikfjæra, Ø. 12.10-18.11 (HDA, SME).

Stjertand *Anas acuta*
Anslagsvis 59 stjertender ble sett i 2015, noe som er et litt lavere antall enn de foregående årene. 10 fugler ble sett i de tre vintermånedene, 23 besøkte oss på vårtrekket, 10 ind. ble sett sommerstid på 4 ulike mulige hekkelokaliteter, mens 16 ble sett på høsttrekk. Ett hekkefunn ble

Skjeand fra Hovsfjæra, Ørland 18. juni 2015. Hanner av skjeand har en karakteristisk tegning på oversiden av armen med blålige dekkfjær, et markert, hvitt vingebånd og et mørkegrønt vingespeil på armsvingfjærene. Hunner har en tilsvarende vingetegning, men den er blassere i fargene enn hos hanner. Foto: Harald Dahlby.

konstatert. Antall ind. foregående år: 2014 (80), 2013 (71), 2012 (103), 2011 (92) og 2010 (94).
Hekkefunn: 1 par med 4 pulli Slettestjønna, Re. 15.5-21.6 (KWO mfl.).
Andre funn fra mulige hekkeområder: 2 M og 1 F Slettestjønna, Re. 3.5-20.6 (PWB, AST mfl.). 1 par Storørkelsjøen, Op. 20.6 (ORY mfl.). 1 M Molinga, Rø. 20.6 (THE). 1 par Lauvåstjønnan, Re. 21.6 (NVA). **Vinterfunn:** 1 FF Brekstadfjæra, Ø. 26.1-10.3 (SME, GDY mfl.). 1 F Strømmen, Ri. 1.2-29.3 (ORY, GNY, ABR). 1 F Litlvatnet, A. 20.2-20.3 (HDA mfl.). 5 ind. Litlvatnet, A. 25.8-31.12 (HOL, EBA mfl.). 1 M Brekstadfjæra, Ø. 10.11-5.12 (HDA, SME, GDY). 1 F Buvika, Sk. 6.-25.12 (DOB, ØAA).

Knekkand *Anas querquedula*
Etter rekordforekomsten i 2014 ble 2015 et normalår med 5 funn av 11 ind. Alle fuglene ble sett på vårtrekk i perioden 2.5-10.6. Antall ind. foregående år: 2014 (26), 2013 (16), 2012 (1), 2011 (14) og 2010 (4).
Alle funn: 1 par Volløya, Tr. 2.5 (GBA). 2 M og 1 F Molinga, Rø. 7.5 (AST, SGJ). 1 par Stordalsvatnet, Å. 11.5 (SGA, MGA). 1 par Buvika, Sk. 13.5 (RES, ESP, MMA mfl.). 1 par Likroken, He. 10.6 (JOB).

Skjeand *Anas clypeata*
Årets forekomst anslås å omfatte 38 ind. Arten hekket sannsynligvis på Litlvatnet, da 1 1K med ikke ferdig utviklet nebb ble sett 19.7. Fuglen var imidlertid flygedyktig, så det kan nok ikke utelukkes at den var klekket ved en annen lokalitet. To vinterfunn er uvanlig. Antall ind. foregående år: 2014 (26), 2013 (38), 2012 (29), 2011 (44) og 2010 (33).
Alle funn: 1 M Strømmen, Ri. 28.1 (GNY). 1 par Hovindammen, Mh. 8.-12.5 (PWB, MMA mfl.). 1 M Skillitjenna, Se. 10.5 (JSA). 1 par Volløya, Tr. 10.5 (THE, ØAA, AST mfl.). 1 par Kråka, Ø. 12.5 (HDA). 1 par Grønningsbukta, Ri. 20.5 (NGR, JBJ, EBJ mfl.). Opptil 6 ind. Litlvatnet, A. 24.5-8.11 (WWA, SME, ESÆ mfl.). 1 M Gjølmesfjæra, Or. 6.6 (MMA). 1 M Hovsfjæra, Ø. 13.-18.6 (HDA). 1 M Gaulosen, Mh. 24.6 (SGJ). 1 M Gjølmesfjæra, Or. 19.7 (MMA). 2 FF Likroken, He. 4.-21.9 (JOB). 2 FF Gaulosen, Mh. 13.9-16.11 (TON, ESP mfl.). 1 FF Grønningsbukta, Ri. 16.9 (ORY). 5 ind. Grandefjæra, Ø. 25.9-5.10 (ALY mfl.). 1 FF Brekstadfjæra, Ø. 26.9-5.10 (SME, HDA). 1 FF Gjølmesfjæra, Or. 28.9-2.10 (MMA, RES). 1 FF Valtjønna, B. 30.9-1.10 (SME). 4 FF Eidsvatnet, B. 9.10-15.11 (GME, SME, HDA mfl.). 1 FF Litlvatnet, A. 19.-20.12 (BJT, ALY).

Taffeland *Aythya ferina*
To funn ble gjort dette året, begge av fugler på vårtrekk. Funnet i Oppdal er det første kjente i kommunen. Antall ind. foregående år: 2014 (2), 2013 (2), 2012 (4), 2011 (18) og 2010 (3).
Alle funn: 1 M Smågevatnet, Hi. 17.-18.5* (*FRL, ARB, OSF mfl.). 1 M Unndalsvatnet, Op. 10.-11.6 (*PWB, SGJ, HLL mfl.).

Bergand *Aythya marila*
Kun 47 bergender er rapportert dette året. En hunn med to pulli ved Vesle Orkelsjøen på Oppdal var årets eneste konstaterte hekkefunn. Arten er i tillegg rapportert med 12 ind. fra fem lokaliteter i hekkeområdene i Oppdal (2), Rennebu (1), Røros (1) og Tydal (1). Fem bergender ble sett i januar og februar i Hemne (3) og Rissa (2). På vårtrekk ble 10 ind. sett i Selbu (4), Hemne (2), Oppdal (2) og Røros (2). To juli-funn av hunnfugler ble gjort i saltvann i Hemne (1) og Melhus (1). Høsttrekket forløp med 16 rapporterte individer i Hemne (4), Agdenes (3), Melhus (3), Bjugn (2), Meldal (2), Rissa (1) og Trondheim (1), mens én ny fugl dukket opp i Trondheim i desember.

Ærfugl *Somateria mollissima*
Innlandsfunn: 5 par Selbusjøen, Se. 4.4 (GBA). **Store antall:** 1230 ind. Hommelvik og Muruvik, Ma. 11.4 (TBO).

Ærfugl, ua. *borealis*
Somateria m. borealis <0,2>
Vårt andre bekreftede funn kom kun noen få måneder etter det første. Dette var også en voksen hann, som hadde tilhold utenfor Vessøra i Hemne i april. Fuglen i Trondheim er den samme som ble sett før nyttår.
Alle funn: 1 ad. M Nidelvas utløp, Tr. 2.1-16.3* (*GBA, KAS mfl.). 1 ad. M Vessøra, He. 15.-24.4* (*JOB, HÅS, SOH, TON).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*
Kun fem praktærfugler ble sett i løpet av året. Funn i mai og juli er uvanlig. Antall ind. foregående år: 2014 (6), 2013 (12), 2012 (11), 2011 (9) og 2010 (34).
Alle funn: 1 3K M Skråfjorden, Å. 1.2-4.4 (TDO, SME mfl.). 1 F Midtsandan, Ma. 21.3 (BJT). 1 ad. M Valsneset, B. 20.-25.5 (SME). 1 ad. F Buvika, Sk. 1.7 (EBA, TON, SGJ mfl.). 1 2K M Døsvika, Ø. 31.10-29.11 (SME, HDA, AER mfl.).

Brilleand
Melanitta perspicillata NSKF <0,14>
En brilleand ble sett i Foldsjøen i Malvik på ettermiddagen 5. juni. Funnet var det 14. i fylket av denne amerikanske gjesten, og det første av en voksen hunn. Forrige funn av arten i fylket ble gjort i 2012. Dette er imidlertid det første innlandsfunnet. Kun to ganger tidligere er arten sett i ferskvann i Norge, begge ganger nord i Hedmark i mai.
Alle funn: 1 3K+ F Foldsjøen, Ma. 5.6* (*PSH, BNY, AWI, ALO, AST).

Kvinand x lappfiskand
Bucephala clangula x Mergus albellus <0,2>
Andre funn av denne hybridkombinasjonen i fylket. Det første ble gjort ved samme lokalitet 24. november 2013.
Alle funn: 1 FF Nedre Leirfoss, Tr. 5.-16.11* (*ØHE, AWI mfl.).

Lappfiskand *Mergellus albellus*
Fem individer er rapportert dette året. Tre av dem ble sett på vårtrekk i april, ett ind. ble oppdaget på høsttrekk i september, mens årets siste fugl dukket opp på årets siste dag. Antall ind. foregående år: 2014 (7), 2013 (6), 2012 (4), 2011 (4) og 2010 (11).
Alle funn: 1 F Vessøra, He. 15.4 (JOB). 1 par Glomma ved Slettmoen, Rø. 24.-27.4 (ESÆ, MRØ). 1 FF Litlvatnet, A. 24.9-19.10 (RES mfl.). 1 FF Ånøya, Mh. 31.12 (ØHE).

Vaktel *Coturnix coturnix*
Anslagsvis 17 vaktler ble rapportert i tidsrommet 10. mai til 2. september. Alle var spillende hanner. Forekomsten i området fra Leinstrand til Nordmyra i Trondheim er konservativt anslått til to ind., men flere fugler kan godt ha vært involvert. Antall ind. foregående år: 2014 (30), 2013 (3), 2012 (16), 2011 (35) og 2010 (4).
Alle funn: 1 sy. Grønningsbukta, Ri. 10.5 (NGR). 1 sy. Innbygda, Se. 26.5 (JSA). 1 sy. Tarva, B. 31.5 (OFR). 1 sy. Sistranda, F. 3.6-31.7 (PEI, KTH, OSF mfl.). Min. 2 sy. Leinstrand til Nordmyra, Tr. 4.6-5.7 (TON, EBA mfl.). 1 sy. M Maum, Md. 12.-14.6 (HMH, MMA, RES). 2 sy. M Stamnan, Re. 13.6 (MMA). 1 sy. Lundamo, Mh. 19.6 (GGA). 1 sy. Litlvatnet, A. 26.6 (GBA, VIV). 1 sy. Gjæsingen, F. 11.7 (DOB). 1 sy. Hoøya, Ø. 19.7 (MMY). 1 sy. Nes, B. 28.-30.7 (HER, SBR, HDA). 1 sy. Kvellohaugen, Se. 3.8 (JSA). 1 sy. Strømmen, Ri. 17.8-2.9 (GNY). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 21.8 (HDA, JOB).

Sør-Trøndelags andre ærfugl med karakterer til den nordlige underarten borealis *dukket opp ved Kyrksæterøra, Hemne kun fire måneder etter førstefunnet, her fotografert 22. april. Markerte seil på ryggen og en oransjegul fargetone på nebbet er viktige kjennetegn å kikke etter for å oppdage underarten i en ærfuglflokk. Funn av denne underarten i Sør-Trøndelag bør dokumenteres. Foto: Jan Ove Bratset.*

Sør-Trøndelags første, og norges tredje, ferskvannsfunn av den amerikanske gjesten brilleand ble gjort i Foldsjøen, Malvik 5. juni 2015. Hunner skiller seg fra sjøorre på hodetegning, nebbform og mørke armsvingfjær i flukt. Foto: Arnold Lorentsen.

Orrfugl *Tetrao tetrix*
Nevneverdig lokalitet: 1 F Sandstaddalen, Hi. 25.4 (ARB).

Fasan *Phasianus colchicus* E
Minst tre hanner er rapportert i løpet av året. Alle fasaner i fylket stammer fra rømte eller utsatte fugler. **Alle funn:** 1 M Sistranda til Ervika, F. 25.1-28.4 (OSF, KTH, PEI). 1 ad. M Nabeita og Flatval, F. 15.-27.3 (BST, FRL). 1 M Knarrlagsund, Ulvøya, Hi. 5.7 (MLY).

Storlom *Gavia arctica*
Anslagsvis 20 storlom ble sett i de tre vintermånedene. Disse fordelte seg på 18 ind. i januar og februar og kun 2 ind. i desember. Den kommunevise fordelingen er Rissa (5), Frøya (3), Melhus/Skaun (3), Ørland (3), Åfjord (3), Bjugn (1), Orkdal (1) og Trondheim (1).

Islom *Gavia immer*
Minst fire ind. er rapportert fra Trondheimsfjorden. Ingen sommerfunn ble gjort.
Funn fra Trondheimsfjorden: 1 2K Grilstadfjæra til Midtsandan, Tr. og Ma. 1.1-14.4 (GBA, EBA, BJT mfl.). 2 ind. Brattøra til Midtsandan, Tr. og Ma. 24.9-1.11 (JAA, ORD, PSH). 1 ind. Fevåg, Ri. 15.-19.11 (ORY, JEI, EBJ mfl.).

Gulnebblom *Gavia adamsii*
Årets funnmasse anslås å omfatte 23 ind., noe som er en normal årstotal. 15 ind. ble sett i første halvår frem til 3.4, mens 8 ind. er rapportert på høsten fra 27.9 og ut året.
Alle funn: 1 2K Hemnfjorden, He. 6.1 (JOB). Opptil 9 ind. Grandefjæra, Ø. 7.1-5.5 (HER, TBO mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 14.-25.1 (GDY, SME). 4 ind. Bingsholmsråsa, Å. 1.2-3.4 (EBA, THA, SGA mfl.). 1 ind. Sula, F. 27.9 (EKR, KWO, PWB mfl.). 1 ad. ptSV Grogna, F. 10.10 (DOB). 1 ad. Titran, F. 25.10 (VAK, BJT). Opptil 5 ind. Grandefjæra, Ø. 31.10-16.12 (EKR, FSC, KWO mfl.).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*
Årets forekomst av dvergdykker anslås å omfatte 26 ind. Antatte gjengangere i begge vintersesonger er ikke telt dobbelt. I vårhalvåret ble 19 ind. rapportert, mens 17 ind. ble sett i andre halvår. Årets 26 fugler fordeler seg kommunevis på Rissa (8), Trondheim (4), Hitra (3), Hemne (2), Røros (2), Ørland (2), Agdenes (1), Frøya (1), Orkdal (1), Skaun (1) og Tydal (1). Antall ind. foregående år: 2014 (25), 2013 (25), 2012 (20), 2011 (22) og 2010 (30).

Toppdykker *Podiceps cristatus*
Til sammen 10 toppdykkere ble sett i løpet av året. I første halvår er 5 ind. rapportert frem til 14.3, mens 6 ind. ble sett på høsten i perioden 3.-16.10. Fuglen i Grandefjæra er antatt å kunne være et returnernde individ og er derfor ikke telt dobbelt.
Alle funn: 1 ind. Innstrandfjæra, Ø. 1.1-12.2 (HER, TRI). 3 ind. Værebukta, Tr. 22.2-14.3 (AST, SGJ, BEB mfl.). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 25.2 (THE, SME, HDA). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 3.-9.10 (HDA, AER, PEL mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 11.-16.10 (SME, GDY). 4 ind. Gaulosen, Mh. 12.-16.10 (HLL, BSÆ, SGJ mfl.).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*
Sommerfunn: 1 ind. Grandefjæra, Ø. 19.7-20.8 (ESÆ, MMY mfl.).

Horndykker *Podiceps auritus*
Til sammen 21 par ble konstatert hekkende, fordelt på Rennebu (6), Røros (5), Melhus (3), Malvik (2), Selbu (2), Orkdal (1), Skaun (1) og Trondheim (1).
Stort antall innland: 31 ind. Havsjøen, Rø. 11.5 (TTH).

Grålire *Puffinus griseus*
Til sammen 18 ind. ble registrert i perioden 12. september til 10. oktober, noe som er en normal forekomst. Gråliren trekker forbi kysten vår på høsten, og antall registrerte individer avhenger mye av værforhold og

observatørdekning på ytterkysten på høsten. Antall ind. foregående år: 2014 (18), 2013 (3), 2012 (5), 2011 (18) og 2010 (0).
Alle funn: 6 ind. NV for Halten, F. 12.9 (EBA, EKR, KWO mfl.). 1 ind. Frohavet, F. 19.9 (DOB). 1 ind. Sula, F. 24.9 (EKR, ØHE). 1 ind. Sula, F. 26.9 (EKR, KWO, PWB mfl.). 1 ind. ptNØ Titran, F. 26.9 (RES, AWI). 2 ind. Sula, F. 27.9 (EKR, KWO, PWB mfl.). 2 ind. Valsneset, B. 2.10 (SME, HDA). 1 ind. Taftøysundet, He. 2.10 (JOB). 1 ind. ptNØ Titran, F. 3.10 (MMY). 2 ind. Sula, F. 10.10 (FSC, EKR, SGJ mfl.).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*
Tre havsvaler ble registrert dette året. De to fuglene i Åfjord ble funnet forkomne, mens funnet i Hemne var en feltobservasjon. Ingen fugler ble fanget i forbindelse med ringmerking i 2015. Havsvaler lever utpreget pelagisk, og det kreves som oftest målrettet innsats for å komme i kontakt med arten. Den opptrer mer regelmessig langs den ytterste kyststripen vår enn funnmassen tilsier. Antall ind. foregående år: 2014 (11), 2013 (7), 2012 (5), 2011 (4) og 2010 (2).
Alle funn: 1 ind. Vessøra, He. 6.11 (JOB). 1 ind. Gjæsinga, Stokkøya, Å. 17.11* (OAB). 1 ind. Herfjord, Å. 10.12* (TEH).

Mellomskarv
Phalacrocorax carbo sinensis <0,18>
Fem mellomskarver ble dokumentert i fylket i 2015.
Alle funn: 2 ind. Ånøya syd, Mh. 15.1* (TBJ). 1 ind. Leira, Ri. 27.3* (ORY). 1 2K Gammelosen, Or. 20.-23.8* (MMA, AST, RES). 1 1K Nedre og Øvre Leirfoss, Tr. 1.-10.11* (AST, SGJ, AWI).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*
Funn fra Trondheimsfjorden: 1 1K Orkanger, Or. 20.8 (MMA, RES).

Egretthegre *Egretta alba* <0,11>
Årets funn er det ellevte i fylket og det første i Hemne. Fuglen ble sett daglig i periodene 19.-23.5 og 7.-12.6. I mellomtiden ble den ikke sett, til tross for at lokaliteten ble hyppig besøkt. Det kan ikke utelukkes at det dreier seg om to ulike individer, men LRSK har valgt å betrakte alle observasjonene som trolig samme fugl. Årets observasjoner fra Likroken teller dermed som ett funn.
Alle funn: 1 ad. Likroken, He. 19.5-12.6* (JOB mfl.).

Sivhauk *Circus aeruginosus* <0,51>
Minst tre sivhauker ble fotografert i Grandefjæra i Ørland i august. I tillegg ble ett individ sett i Melhus. Antall ind. foregående år: 2014 (2), 2013 (8), 2012 (1), 2011 (5) og 2010 (1).
Alle funn: 1 1K Grandefjæra og Innstrandfjæra, Ø. 6.-29.8* (HDA mfl.). 1 FF Romol, Mh. 13.8 (LTR). 1 2K M Grandefjæra, Ø. 22.8* (HDA). 1 2K F Grandefjæra og Innstrandfjæra, Ø. 26.8* (ASK, HOL).

Myrhauk *Circus cyaneus*
Ingen hekkefunn ble konstatert, men arten hadde en god opptreden, både i potensielle hekkeområder og på trekk. I Oppdal er det registrert myrhauk i anslagsvis fem territorier i fjellet. Flere av disse kan godt ha vært streifende fugler. Ellers er arten registrert i hekkehabitat ved to lokaliteter i Røros og én i Tydal. Årets første myrhauk var en 2K som dukket opp 22.1 på Ørlandet. Anslagsvis 22 ind. er rapportert på vårtrekk i Røros (10), Åfjord (3), Holtålen (2), Ørland (2), Frøya (1), Klæbu (1), Melhus (1), Oppdal (1) og Rennebu (1). På høsttrekket ble 10 ind. registrert i Ørland (4), Selbu (2), Bjugn (1), Frøya (1), Midtre Gauldal (1) og Røros (1). En fugl i Grandefjæra ble på lokaliteten frem til 7. desember.
Vinterfunn: 1 2K Innstrand, Ø. 22.1-3.2 (HDA mfl.). 1 M Grandefjæra, Ø. 7.12 (SME, GDY).

Steppehauk *Circus macrourus* <0,5>
Tre steppehauker ble sett i 2015. Alle tre var ungfugler, som ble sett på kysten i perioden 3.-11.9. Både funnsteder og datoer passer fint inn i funnmønsteret for arten i Norge. De to fuglene på Ørlandet

Grålire på havet utenfor Halten, Frøya 12. september 2015. Foto: Arnt Stavne.

Egretthegre ved Likroken i Rovatnet, Hemne 11. juni 2015. Denne fuglen var årets eneste i fylket. Foto: Jan Ove Bratset.

ble sett samtidig. Tre funn på et år er oppsiktsvekkende med tanke på at arten kun er påtruffet i fylket ved to tidligere anledninger – ved Grønningsbukta, Rissa i 2011 og ved Brekken, Røros i 2013. Resten av Sør-Norge opplevde også en god opptreden høsten 2015, blant annet med fire funn av 1K-fugler i Nord-Trøndelag.
Alle funn: 1 1K M Holdneset og Grandefjæra, Ø. 3.-4.9* (*HDA, SME, AER mfl.). 1 1K F Grandefjæra, Ø. 4.-9.9* (HER, AWI, EKR, ESP mfl.). 1 1K Gjæsingen, B. 11.9* (AER, SME, HDA).

Musvåk *Buteo buteo*
Seks musvåker er godkjent i 2015, hvorav én i mai og fem i andre halvår fra 25.7 til 20.11.
Alle funn: 1 2K Myrmoen, Rø. 16.-18.5* (MVE). 1 1K ptN Angelltrøa, Tr. 25.7 (TON). 1 ad. Røros flyplass, Rø. 13.8 (TON). 1 1K Berg, Sn. 22.8-13.9* (*JØB mfl.). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 1.-11.9* (JOB). 1 1K Sødalen, He. 3.10-20.11* (*RWI, JOB, EBA). **Funn fra tidligere år:** 1 ind. Stavelia, Md. 15.5.1998 (ONO).

Fiskeørn *Pandion haliaetus*
To par hekket i Melhus, hvorav det ene fikk frem én unge. Hekkesuksessen er ukjent for det andre paret. I Røros er ingen konkrete hekkeindikasjoner rapportert, men arten ble sett ved minst fire mulige territorier. En fugl på vårtrekk kommer i tillegg. Fra andre kommuner foreligger det enkeltfunn sommerstid fra Agdenes, Midtre Gauldal, Rennebu og Selbu.
Funn utenfor hekkeområdene: 1 ind. ptN Tunga, Tr. 28.4 (TON). 1 ind. Mule, Tr. 24.5 (OHE, EKR). 1 ind. Gaulosen, Mh. 28.7-1.8 (EBA, THE). 1 ind. Imsen, Å. 10.8 (TEH).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*
Tre ind. er rapportert vinterstid.
Vinterfunn: 3 ind. Linesøya, Å. 13.-28.12 (SGA, MGA, JHE).

Dvergfalk *Falco columbarius*
Fire vinterfunn er rapportert.
Vinterfunn: 1 ind. Kråkvåg, Ø. 4.2 (HDA, SME). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 14.2 (HDA, AER, ARB mfl.). 1 ind. Tiller, Tr. 6.12 (VAK). 1 ind. Gaulosen, Mh. 15.-19.12 (SGJ, RES).

Jaktfalk *Falco rusticolus*
Seks hekkefunn er rapportert i Midtre Gauldal (2), Oppdal (1), Rennebu (1), Røros (1) og Tydal (1). Syv ind. ble sett i lavlandet.
Lavlandfunn: 1 2K Innstrandfjæra, Ø. 1.1 (HER). 1 ad. Opphaug, Ø. 14.-15.2 (MMY, EBA, THA mfl.). 1 1K Grandefjæra, Ø. 14.-20.8 (SME, HDA mfl.). 1 1K Titran, F. 20.9-18.10 (ØAA, MMY, AWI mfl.). 1 1K Sula, F. 26.9 (KWO, PWB, JHE mfl.). 1 1K Grønningsbukta, Ri. 29.9 (GBA). 1 ad. Grande, Ø. 3.-7.12 (HDA, ØAA).

Vandrefalk *Falco peregrinus*
Minimum seks ind. ble sett vinterstid.
Vinterfunn: 2 ind. Grandefjæra, Ø. 13.1-22.2 (EPE, JSP, HER mfl.). 1 ind. Midtsandan, Ma. 24.1 (JEA). 1 ad. Hestvika, Hi. 28.2-1.3 (ARB). 1 ad. Grandefjæra, Ø. 4.-19.12 (HDA, ESÆ, EBA mfl.). 1 ind. Ila, Tr. 25.12 (IMÅ).

Vannrikse *Rallus aquaticus*
Til sammen ni vannrikser er rapportert i løpet av året, noe som må betegnes som en normal forekomst. Fire fugler ble sett i januar, mens fem individer ble funnet på høsten fra 24. september og ut året. Vannrikser blir primært registrert på seinhøsten og vinteren i Sør-Trøndelag, og flest funn gjøres på kysten, noe årets funnbilde illustrerer godt. Antall funn foregående år: 2014 (12), 2013 (7), 2012 (4), 2011 (5) og 2010 (8).
Alle funn: 1 ind. Nes, B. 1.-13.1 (HER, JSP, EPE). 1 ind. Frigård, Ø. 22.1-4.2 (HDA, SME, HLL mfl.). 1 ind. Meldalsbekken, Ø. 22.-23.1 (SGJ, EBA, AST mfl.). 1 ind. Litlvatnet, A. 24.1 (AWI). 1 ind. Sula, F. 24.9 (EKR, ABR, TKR). 1 ind. Mausundvær, F. 3.10 (ØHE, GBA, MHE). 1 ind. Titran, F. 30-31.10 (MMY, RES, BST). 1 ind. Litlvatnet, A. 16.-19.12 (ESÆ, EBA, BJT). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 27.12 (GBA).

Åkerrikse *Crex crex*
Kun to åkerrikser ble registrert i 2015, begge kreksende fugler i hhv. juni og august. Antall ind. foregående år: 2014 (1), 2013 (6), 2012 (4), 2011 (5) og 2010 (0).
Alle funn: 1 sy. Ervika, B. 20.-24.6 (TRI, JSP, EPE mfl.). 1 sy. Søreggen, Mh. 8.-10.8 (ESP, EBA, VAK mfl.).

Sivhøne *Gallinula chloropus*
Fire sivhøner ble sett i 2015, hvorav to i mai og to i november. Antall ind. foregående år: 2014 (6), 2013 (5), 2012 (1), 2011 (1) og 2010 (3).
Alle funn: 1 ind. Eidsvatnet, B. 8.5 (SME, HDA, PEL). 1 ind. Hovindammen, Mh. 8.-10.5 (PWB, ESP mfl.). 1 1K Øvre Leirfoss, Tr. 14.-15.11 (TON, BJT, SGJ mfl.). 1 1K Litlvatnet, A. 26.11 (KST).

Sothøne *Fulica atra*
Ni individer ble sett dette året. To hekkefunn ble gjort, de første i fylket siden 2012. Ved Litlvatnet i Agdenes fikk et par fram én unge, mens et hekkeforsøk

i Eidsvatnet i Bjugn ble mislykket. Antall ind. foregående år: 2014 (6), 2013 (7), 2012 (9), 2011 (11) og 2010 (10).
Alle funn: 1 par rug. Eidsvatnet, B. 26.4-14.6 (SME, EPE, HDA). 3 ad. og 1 pull. Litlvatnet, A. 28.4-20.12 (HDA, SME, ESÆ mfl.). 1 ind. Aursunden ved utløpet, Rø. 7.5 (SGJ, AST). 1 ind. Valtjønna, B. 11.5-7.7 (SME, HDA). 1 ind. Vardammen, Gjevilvassdalen, Op. 25.-30.5* (PWB, ØHE, IAH).

Tjeld *Haematopus ostralegus*
Anslagsvis 29 tjeld er rapportert i de tre vintermånedene, fordelt på 21 ind. i januar, 6 nye ind. i februar og kun 2 ind. i desember. Dette er en betydelig svakere vinterforekomst enn den vi har sett de siste årene. Funnene fordeler seg kommunevis på Bjugn (18), Ørland (5), Skaun (2), Åfjord (2), Hitra (1) og Rissa (1). Fire ind. dukket opp først i slutten av februar, og disse er mest sannsynlig tidlige vårtrekkere.

Heilo *Pluvialis apricaria*
Et vinterfunn er uvanlig. Arten har ikke blitt registrert i januar eller februar siden 2008.
Vinterfunn: 1 ind. Nes, B. og Uthaug havn, Ø. 13.1-5.2 (HER, JSP, EPE mfl.).
Stort antall: 600 ind. Grandefjæra, Ø. 30.8 (HMH, HDA).

Tundralo *Pluvialis squatarola*
Vinterfunn: 1 ind. Storfosna, Ø. 4.2 (HDA, SME). **Tidlig vårtrekk:** 1 ind. Grandefjæra, Ø. 24.3 (HDA). **Stort antall:** 35 ad. Båan, B. 28.7* (SME).

Vipe *Vanellus vanellus*
Til sammen 11 viper er rapportert i de tre vintermånedene, hvorav 8 i februar og 3 i desember. Trolig var ingen av disse reelle overvintrere. Arten dukket opp på kysten fra 18. februar, og sannsynligvis var dette de første fuglene på vårtrekk. De to fuglene i Ørland i desember ble sist sett den 19. og gjorde ikke overvintringsforsøk, i hvert fall ikke på denne lokaliteten. Et desember-funn i Oppdal er mer oppsiktsvekkende. Denne ankom etter uvær og var trolig vindbåren. Årets største flokk var på kun 35 ind., noe som illustrerer godt den store tilbakegangen arten har opplevd de siste tiårene.
Vinterfunn: 1 ind. Rottingen, F. 18.2 (BRE). 3 ind. Beian, Ø. 22.-24.2 (PEL mfl.). 1 ind. Strand, Hi. 23.2 (GRA). 2 ind. Hoøya, Ø. 24.2 (JSP). 1 ind. Leinstrand, Tr. 27.-28.2 (KWO, JHA, ØHE). 2 ind. Grandefjæra, Ø. 4.-19.12 (HDA, BJT). 1 ind. Blødninghaug, Op. 30.12 (PWB).

Dverglo *Charadrius dubius*
Hekking ble konstatert på Gaulosen, hvor min. 4 1K-fugler ble sett i perioden 1.7-25.8. De første fuglene dukket opp på lokaliteten 25.4, og min. 6 adulte fugler er rapportert fra Gaulosen og Volløya i mai. Trolig dreier flere av disse seg om fugler på trekk. I tillegg er arten rapportert i hekketid med 3 ind. fra en lokalitet i Trondheim og enkeltindivider fra to lokaliteter i hhv. Melhus og Orkdal. Et augustfunn på Hitra er det første for kommunen.
Trekkobservasjoner: 1 1K Utset, Hi. 13.8* (ARB).

Musvåk ved Berg, Snillfjord 2. september 2015. Ulikt de fleste artsfrender i Trøndelag hadde denne fuglen tilhold i samme område i 23 dager, og den var et populært motiv for fylkets fuglefotografer. Denne fuglen er en årsunge, noe som avsløres av spettingen i lengderetning på brystet, mangel på mørkt bånd ytterst på stjerten og kun diffust avsatt mørk bakkant på vingen. Foto: Arnt Stavne.

Sandlo *Charadrius hiaticula*
Vinterfunn: 2 ind. Vestvikan, Fevåg, Ri. 14.1-17.2 (ABR, JBJ, EBJ mfl.).

Boltit *Charadrius morinellus*
Mye snø i fjellet i mai førte til rekordstore flokker av boltit i lavlandet dette året. Forekomsten anslås til å omfatte hele 359 individer.
Lavlandsfunn: Opptil 42 ind. Storøya, Se. 14.-30.5 (JSA, AES). 3 F Tamneset, Aursunden, Rø. 16.5 (MVE). Opptil 24 ind. Haugen, Op. 17.-31.5 (PWB). Opptil 105 ind. Oppesto, Driva, Op. 17.5-2.6 (PWB, ØHE, IAH mfl.). 8 ind. Grendstad, K. 24.5 (KWO, EKR, TKR mfl.). 2 ind. Brekken, Rø. 27.5 (GBA, LNO). Opptil 54 ind. Mjøa, Op. 29.5-2.6 (PWB, BRA, ØAA). Opptil 17 ind. Vognillan, Op. 29.-31.5 (KOR, KHR, PWB mfl.). 2 ind. Gorsetlia, Op. 30.5 (PWB, MMA). 1 ind. Driva, Op. 30.5 (MMA). 8 ind. Olsmeddalen, Re. 31.5 (AST, OLU). Opptil 10 ind. Slættet, Re. 31.5-3.6 (MMA, AST mfl.). 2 ind. Storlidalen, Op. 2.6 (SMO). 3 ind. Hådalen, Rø. 16.6 (BGS). 1 ad. Midtsandan, Ma. 3.8 (PSH). **Funn fra hekkeområdene:** Opptil 5 ind., hvorav én hekking, Ålmflåin, Op. 6.-30.6 (ØAA, RAA, THA mfl.). 1 varslende M Såtålhøa, Op. 21.6 (MVE). 2 ind. Veslvonlægret, Op. 26.6 (TAN, TÅS). 1 ind. Vollfjellet, Ho. 12.7 (DOB). 1 M med avledningsmanøver Tyrikvamfjellet, Op. 29.7 (ABS). 9 ad. Søre Nytstugguhø, Op. 21.8 (AJM). 3 ind. mellom Tythøtjønna og Storbukktjønna, Op. 30.8 (TBR). 35 ind. Rensfjellet, Se. 16.-17.9 (JAA). 20 ind. Litjensjøhøgda, MG. 21.9 (ØBO).

Småspove *Numenius phaeopus*
Tidlig vårtrekk: 1 ind. Strand, Hi. 24.4 (ARB). 1 ind. Ånegga, Re. 25.4 (NVA). 1 ind. Halten, F. 28.4 (GBA).

Storspove *Numenius arquata*
Anslagsvis 117 storspover ble registrert vinterstid i 2015. Av disse er 74 rapportert i januar og februar, mens 43 ind. ble sett i desember. Som vanlig er det Ørland som har majoriteten av de overvintrende storspovene i fylket, og den største registrerte flokken var 39 ind. i Grandefjæra 4.2. Den kommunevise fordelingen på årets vinterfugler er Ørland (95), Bjugn (8), Hitra (6), Frøya (5) og Åfjord (3).

Svarthalespove *Limosa limosa*
Kun 9 ind. er rapportert dette året, hvorav 5 ind. på vårtrekk i perioden 16.-27.5 og 4 ind. på høsttrekk i perioden 5.9-10.10. Antall ind. foregående år: 2014 (39), 2013 (17), 2012 (24), 2011 (44) og 2010 (19).
Vårtrekk: 1 ind. Valsøya, B. 16.5 (ACR). 4 ind. (ua. *islandica*) Grønningsbukta, Ri. 20.-27.5 (NGR, JBJ, EBJ mfl.).
Høsttrekk: 1 1K (ua. *islandica*) Gaulosen, Mh. 5.-15.9 (KWO, TON, SGJ mfl.). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 10.9-10.10 (HDA, PEL, AER). 2 1K (ua. *islandica*) Brekstadfjæra, Ø. 11.-30.9 (HDA, SME, GDY).

Lappspove *Limosa lapponica*
Vinterfunn: 2 ind. Grandefjæra, Ø. 7.1-4.2 (HER mfl.). 2 ind. Grandefjæra, Ø. 8.11-16.12 (HDA mfl.). **Innlandsfunn:** 1 F Stororkelsjøen, Op. 30.6 (TKO).

Polarsnipe *Calidris canutus*
Vinterfunn: Opptil 99 ind. Grandefjæra, Ø. 7.-31.1 (HER, HDA, TBO). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 4.12 (HDA).

Brushane *Calidris pugnax*
Arten er rapportert fra antatte hekkeområder med min. 18 ind. på 4 lokaliteter.
Funn fra hekkeområdene: 5 M og 1 F Molinga, Rø. 9.5-27.6 (MVA, TKR, RES mfl.). 3 M og 1 F Slettestjønna, Re. 15.5-12.6 (EVI, AST, MMA mfl.). 7 ind. Vesle Orkelsjø, Op. 25.6 (JOB). 1 1K Veslfinnsjøen, Op. 17.8 (OHE, RHA).
Stort antall: 500 ind. Djupdalen, Ø. 26.8 (ASK).

Fjellmyrløper *Calidris falcinellus*
Fra potensielle hekkeområder er det kun rapportert ett funn av fjellmyrløper i 2015. To ind. ble sett på en kjent lokalitet i Røros. I trekktidene ble fire ind. sett på vårtrekk og åtte ind. på høsttrekk.
Funn utenfor hekkeområdene: 3 ind. Brekkfjorden, Rø. 24.5 (MMY). 1 ind. Gaulosen, Mh. 30.5-1.6* (VAK, ESÆ mfl.). Opptil 3 ind. Innstrandfjæra, Ø.

Snøfall i fjellet i slutten av mai presset boltiter bort fra hekkeplassene og ned i lavlandet. Denne flokken inneholdt hele 105 individer, den største ansamlingen som noen gang er rapportert i fylket. Fuglene rastet ved Driva, Oppdal 29. mai. Foto: Per Willy Bøe.

18.-21.8* (*HDA, SME, JOB mfl.). Opptil 5 ind. Grandefjæra, Ø. 21.-30.8* (SME, HDA, JOB mfl.)

Temmincksnipe *Calidris temminckii*
Ett par hekket trolig ved Gaulosen, og to ungfugler ble sett fra 25.7. Under vårtrekket ble minst 32 ind. sett ved Gaulosen og Volløya. Ved Gjølmesfjæra ved Orkanger ble tre fugler sett gjennom sommeren, og det er sannsynlig at arten gjorde hekkeforsøk. Fra hekkeområdene i fjellet er to hekkefunn konstatert ved Stororkelsjøen, Oppdal. Opptil 21 ind. ble registrert her i juni. Under vårtrekket ble 38 ind. sett i lavlandet, fordelt på Trondheim/Melhus (32), Trondheim (4) og Rissa (2). På høsten ble kun 7 ind. registrert i Ørland. Fra innlandet er 79 ind. rapportert fra Oppdal (43), Røros (33), Rissa (2) og Rennebu (1) i perioden 16.5-19.8. Alle individene på Røros ble sett ved Aursunden og er sannsynligvis fugler som fortsatt er på vei til hekkeplasser høyere til fjells. Resten av fuglene er rapportert fra passende hekkehabitat.

Sandløper *Calidris alba*
Til sammen 20 ind. er rapportert, alle på høsttrekk i perioden 25.7-19.9.
Alle funn: 2 ad. Store Henningsflesa, F. 25.7 (GBA, AES, EBA). 1 ad. Gaulosen, Mh. 6.-8.8 (ØAA, VAK mfl.). 3 ind. Grandefjæra, Ø. 20.-21.8 (HDA, JOB, SME). 8 ind. Halten, F. 23.8 (BST). 3 ind. Sulfjorden, F. 31.8 (VAK). 1 1K Grandefjæra, Ø. 7.-12.9 (HDA, TON, BJT mfl.). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 8.9 (EBA). 1 ind. Vessøra, He. 19.9 (JOB).

Myrsnipe *Calidris alpina*
Vinterfunn: Opptil 94 ind. Grandefjæra, Ø. 7.1-25.2 (HER mfl.). 1 ind. Kråka, Ø. 14.1 (HDA).

Fjæreplytt *Calidris maritima*
I hekkeområdene er fjæreplytt rapportert fra to lokaliteter i Oppdal og én i Røros.
Funn fra hekkeområdene: 1 ind. Stororkelsjøen, Op. 17.6 (ØAA). 1 varslende ind. Gruvsjøfjellet, Rø. 19.6 (MVE). 1 sy. Tyrikvamfjellet, Op. 27.6 (ORG). **Stort antall:** 227 ind. Grandefjæra, Ø. 16.1 (HER, HDA).

Dvergsnipe *Calidris minuta*
Fire dvergsniper ble sett under vårtrekket, noe som er uvanlig. Én av disse ble sågar sett på Røros, et funn som er det første kjente i kommunen.
Vårtrekk: 1 ad. Brekkfjorden, Rø. 24.5 (ESÆ, EBA). 1 ad. Gaulosen, Mh. 28.5 (ESÆ, KWO). 2 ad. Gaulosen, Mh. 9.6 (ESÆ, RES).

Alaskasnipe i Grandefjæra, Ørland 10. september 2015. Funnet er det første for Ørland, men arten var et høyst ventet tilskudd til artslisten for Grandefjæra, som er fylkets beste vaderlokalitet. Foto: Svein Melum.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* <0,10>
To alaskasniper ble sett i 2015, og arten er med det registrert ti ganger i fylket. Forrige år arten ble sett, var i 2013, da det også ble gjort to funn. Årets fugl i Grandefjæra i september er overraskende nok den første for Ørland. Fuglen på Røros i mai utgjør også det første funnet i kommunen. Arten påtreffes i all hovedsak ved kystlokaliteter i Norge. Av våre åtte tidligere funn, er seks fra Gaulosen og de to siste fra Selbu.
Alle funn: 1 ind. Borgosen, Rø. 16.-17.5* (MVE). 1 1K Grandefjæra, Ø. 9.-10.9* (*HDA, PEL, THE mfl.).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*
Funn fra trekklokaliteter: 2 1K Grandefjæra, Ø. 2.-8.8 (HDA, SME, GDY mfl.). 3 1K Gaulosen, Mh. 4.-9.8 (KWO, ØAA, RES mfl.).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*
Seint høstfunn: 2 ind. Leinøra, Tr. 25.10 (KWO).

Skogsnipe *Tringa ochropus*
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Slettaskogen, F. 30.4 (KTH, OSF).

Sotsnipe *Tringa erythropus*
Min. 11 sotsniper ble registrert i løpet av året. To innlandsfunn fra Selbu er verdt å merke seg.
Alle funn: 1 ad. Gaulosen, Mh. 13.5 (ESP, ESÆ). 1 ind. Neadeltaet, Se. 18.5 (JSA). 1 1K Gaulosen, Mh. 28.7-13.8 (GBA, THA, TON mfl.). 1 ind. Taftøyan, He. 1.8 (JOB). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 2.8 (ORY, ABR, EBJ mfl.). Min. 3 ind. Grandefjæra, Ø. 5.-29.8 (HDA, ØAA mfl.). 1 1K Neadeltaet, Se. 27.-28.8 (JSA). 1 1K Kråka, Ø. 4.9 (AWI, ESP, EKR). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 4.10 (HDA, EBA, AER).

Rødstilk *Tringa totanus*
Anslagsvis 74 rødstilk er rapportert vinterstid, fordelt på 57 i januar/februar og 17 i desember. Alle vinterfunn ble gjort på kysten med kommune-fordelingen Ørland (65), Frøya (4), Åfjord (4) og Rissa (1).

Kvartbekkasin *Lymnocryptes minimus*
Anslagsvis 22 kvartbekkasiner er rapportert i løpet av året. Funnene fordeler seg månedsvis på januar (1), april (1), mai (2), september (6), oktober (4), november (6) og desember (2), mens kommunefordelingen er Frøya (8), Trondheim (6), Ørland (4), Rissa (2), Hemne (1) og Melhus (1). Ikke alle funn av overvintrende fugler presenteres, da disse er sårbare for forstyrrelser i kuldeperioder. LRSK oppfordrer observatører til å unngå å støkke opp

Ung sabinemåke ved Botngårdsfjæra 2. november 2015. Arten lever pelagisk utenfor hekketiden, og den påtreffes kun unntaksvis på land, og da helst etter kraftig pålandsvind. Foto: Harald Dahlby.

kjente individer unødig. Antall ind. foregående år: 2014 (24), 2013 (16), 2012 (16), 2011 (20) og 2010 (14).
Utvalgte funn: 1 ind. Leinøra, Tr. 4.5 (SGJ). 1 ind. Gaulosen, Mh. 7.5 (RES). 3 ind. Sula, F. 20.-25.9 (EKR, THA mfl.). 5 ind. Titran, F. 23.9-31.10 (MMY, AWI, ESÆ mfl.). 1 ind. Soløya, He. 10.10 (JOB). 1 ind. Leinøra, Tr. 19.10 (KWO). 1 ind. Leira, Ri. 4.11 (ORY). 3 ind. Rusasetvatnet, Ø. 11.11 (GBA). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 27.12 (GBA, ABR, EBJ mfl.). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 28.12 (HDA).

Rugde *Scolopax rusticola*
Syv vinterfunn ble gjort på ettervinteren i Trondheim (3), Hemne (2), Hitra (1) og Ørland (1). Arten ble også rapportert fra flere lokaliteter utover i mars, og noen av disse fuglene kan også godt ha overvintret.
Utvalgte vinterfunn: 1 ind. Fløosvatnet, Hi. 3.1 (KBE). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 6.1 (MHE). 1 ind. Røstøya, He. 16.1 (JOB). 1 ind. Steinvika, He. 29-30.1 (AKJ). 1 ind. Kråkvåg, Ø. 18.2 (JSØ). 1 ind. Nordmyra, Tr. 22.2 (SGJ, BEB).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*
Til sammen 34 enkeltbekkasiner ble registrert i de tre vintermånedene i 2015, noe som er en noe høyere sum enn de fleste år. 20 fugler er rapportert i desember i kommunene Ørland (8), Rissa (5), Trondheim (4), Frøya (1), Hemne (1) og Åfjord (1), mens 14 ind. ble sett i januar og februar i Ørland (7), Frøya (2), Trondheim (2), Bjugn (1), Hitra (1) og Roan (1).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*
Til sammen 21 dobbeltbekkasiner er rapportert fra 9 hekkeplasser. Kommunefordelingen var Oppdal (15/4), Røros (3/3), Meldal (2/1) og Selbu (1/1). I tillegg ble 2 ind. sett på vårtrekk på Røros. Arten er vanligere i egnet habitat i fjellet enn den rapporterte funnmassen indikerer.

Polarjo *Stercorarius pomarinus*
Etter influksen i 2014 ble 2015 et normalår med syv rapporterte polarjoer. Fuglene ble sett i perioden 29. september til 6. november, og fordelte seg kommunevis på Frøya (3), Bjugn (2), Hemne (1) og Ørland (1), noe som er et normalt funnmønster.

Alle funn: 1 1K ptSV Titran, F. 29.9 (SPR). 2 ind. Valsneset, B. 2.10* (SME, HDA). 1 ad. ptSV Taftøysundet, He. 2.10 (JOB). 1 ad. ptSV Mausundvær, F. 3.10 (ØHE, GBA, MHE mfl.). 1 1K Titran, F. 1.11 (RES). 1 ad. Garten, Ø. 5.-6.11* (AST, EBA, SGJ mfl.).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*
Et uvanlig innlandsfunn ble gjort ved Orkelsjøen 1. juli. Funnet er det andre kjente i Oppdal.
Innlandsfunn: 1 ad. Stororkelsjøen, Op. 1.7 (TKO). **Sent høstfunn:** 1 ad. Titran, F. 25.10 (RES, VAK, BJT).

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*
Kun ni fjelljo er rapportert fra fjellet fra Oppdal (5), Røros (2) og Midtre Gauldal (2). Ingen hekkeindikasjoner er rapportert.
Vårtrekk: 60 ind. ptØ Østmarkneset, Tr. 16.-27.5 (OHE mfl.).

Storjo *Stercorarius skua*
Seks storjoer er rapportert i perioden 25.7-23.10. Ett funn ble gjort i Hitra, mens resten stammer fra Frøya. Antall ind. foregående år: 2014 (13), 2013 (28), 2012 (14), 2011 (22) og 2010 (4).

Alle funn: 1 ind. NV for Halten, F. 25.7 (GBA, EBA, AES). 1 ind. Sula, F. 25.9 (EKR, PWB, JHE mfl.). 1 ind. ptSV Mausundvær, F. 3.10 (ØHE, GBA, MHE mfl.). 1 ind. Sula, F. 11.10 (SGJ, EKR, FSC). 1 ind. Bjørnavågen, Hi. 18.10 (SWA). 1 ind. ptNØ Titran, F. 23.10 (RES).

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*
Årets forekomst antas å omfatte min. 43 ind. Opptil 33 dvergmåker ble sett ved Brekken, Røros gjennom sommeren, og 8 ungfugler dukket opp samme sted i august. Disse fuglene hekker på svensk side av grensen og bruker næringsrike tjern ved Brekken til næringssøk. Utenfor Røros var ett ind. i Trondheim i juli årets eneste funn.
Alle funn: Min. 33 2K+ div. lok., Brekken, Rø. 15.5-8.8 (MRØ, MVE, TTH mfl.). 1 ind. Doktortjønna, Rø. 18.5 (HOL). 1 ind. Nedre Leirfoss, Tr. 13.7 (OFR). 8 1K Haugatjønna, Brekken, Rø. 8.8 (GBA, VIV).

Sabinemåke *Xema sabini* <1,27>
Én fugl ble sett i Bjugnfjorden i november. Et funn på kysten på seinhøsten er typisk for arten, men at fuglen ble sett i samme område i tre dager, er uvanlig.
Alle funn: 1 1K Botngårdsfjæra og Ytre Bjugnfjorden, B. og Ø. 2.-4.11* (SME mfl.).

Krykkje *Rissa tridactyla*
I kolonien på Halten ble 110 fugler telt 27. april. Ingen av parene fikk frem unger, trolig på grunn av predasjon fra ravn og svartbak (GBA, HER, BST).
Stort antall: 250 ind. ptSV Titran, F. 25.10 (RES, VAK, BJT).

Hettemåke *Chroicocephalus ridibundus*
Stort antall: 692 ind. Midtsandan, Ma. 27.3 (PSH).

Grønlandsmåke *Larus glaucoides*
Anslagsvis 33 grønlandsmåker ble sett i 2015, noe som er den nest høyeste årstotalen i fylket noensinne, kun slått av invasjonsåret 2012. Antall ind. foregående år: 2014 (12), 2013 (12), 2012 (144), 2011 (5) og 2010 (3).
Alle funn: 2 ad. og 1 2K Gaulosen til Hommelvik, Mh., Tr. og Ma. 1.1-25.5 (PSH, BJT, GBA mfl.). 1 ind. Gaulosen, Sk. 6.1 (RES). 2 2K og 1 2K/3K Kyrksæterøra til Ytre Snillfjord, He. og Sn. 11.1-21.4 (JOB mfl.). Min. 1 ad., 1 3K og 2 2K div. lok., Ø. og B. 26.1-4.6 (HDA mfl.). 1 ind. Buholmen, Ro. 28.1 (PEI). 1 2K Lysøysundet, B. 8.2 (HER). 1 ad. Roan kai, Ro. 11.-12.2 (MVE). 1 2K Sandstad, Hi. 22.2 (MVE). 1 ad. Titran, F. 22.2 (BJT). 1 2K/3K Stokkøya, Å. 22.2 (SGA, MGA). 1 2K Sistranda, F. 26.2 (FRL). 3 2K+ Vikbukta, Bessaker, Ro. 1.4 (SME, GDY). 1 2K Ansnes, Hi. 3.4 (ØHE, IAH). 1 2K Kråkvågsvaet, Ø. 11.4 (EBA mfl.). 2 ind. Vikafjorden, Å. 12.5 (SGA, MGA, TEH). 1 ind. Valset, A. 27.9 (ELI). 1 ad. Utstrandfjæra, Ø. 16.-17.10 (HDA, SME). 1 1K Rye til Stavne, Tr. 21.11-27.12 (DOB mfl.). 1 1K Kvithyll, Ri. 25.11-3.12 (ORY, GNY, JBJ mfl.). 1 1K Botngård til Uthaug, Ø. 2.-14.12 (SME, GDY mfl.). 1 1K+ Valsneset, B. 7.12 (SME). 1 1K Vessøra, He. 20.12 (JOB). 1 2K Taftøyan, He. 22.12 (JOB).

Polarmåke *Larus hyperboreus*
Anslagsvis 7 ind. er registrert i løpet av året, hvorav 4 i første halvår frem til 23.4 og 3 i andre halvår fra 22.11 og ut året. Antall ind. foregående år: 2014 (12), 2013 (6), 2012 (19), 2011 (6) og 2010 (2).
Alle funn: 1 2K Uthaug og Bjugnfjorden, Ø. og B. 15.1-23.2 (HDA, HER, JSP mfl.). 1 3K Hemnfjorden og Ytre Snillfjord, He. og Sn. 8.2-23.4 (JOB mfl.). 1 2K Roan kai, Ro. 11.2 (MVE). 1 2K Hemnfjorden og Ytre Snillfjord, He. og Sn. 2.3-7.4 (MMA, JOB, GBA). 1 2K Hundhammeren, Ma. 22.11 (ØRS). 1 2K/3K Valsneset, B. 7.12 (SME). 1 1K Uthaug havn, Ø. 13.-26.12 (HDA, GDY mfl.).

Ung turteldue fotografert på Linesøya, Åfjord 11. oktober 2015. Denne sørlige arten opptrer årlig i Sør-Trøndelag, og da nesten alltid på høsten. Foto: Jon Helle.

Svartbak *Larus marinus*
Nevneverdige innlandsfunn: 2 ad. Storøya, Se. 19.4 (ESÆ, MMY). 2 ad. og 2 4K Aursunden ved utløpet, Rø. 17.5 (MVE).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*
To fugler i slutten av november på Valsneset utgjør det seneste høstfunnet i fylket.
Sent høstfunn: 2 1K Valsneset, B. 26-28.11 (SME, GDY).

Alke *Alca torda*
Store antall: 298 ind. Stjørdalsfjorden utenfor Midtsandan, Ma. 14.2 (PSH, BJT). 204 ind. ptØ Muruvika, Ma. 6.12 (BJT).

Teist *Cepphus grylle*
Stort antall: 401 ad. Halten, F. 28.4 (GBA).

Alkekonge *Alle alle*
Fuglen på Røros ble funnet forkommen i Røros sentrum.
Innlandsfunn: 1 ind. Likroken, He. 23.10 (JOB). 1 ind. Røros by, Rø. 24.10 (ANØ). 4 ind. Hunnesodden, Rovatnet, He. 20.11 (JOB, EBA).

Lunde *Fratercula arctica*
Ved fylkets eneste hekkeplass på Halten ble 51 ad. registrert denne sommeren. Ingen unger er rapportert herfra. Fra andre lokaliteteter er det rapportert 33 lunder fordelt kommunevis på Frøya (10), Bjugn (6), Ørland (5), Hemne (4), Åfjord (3), Melhus (2), Agdenes (1), Hitra (1) og Rissa (1). Hele åtte av disse ble funnet døde etter stormen "Ole" i februar. Ytterligere to fugler ble funnet forkomne på land, men ble sjøsatt.
Funn fra hekkeområder: Opptil 51 ind. Halten, F. 28.4-1.8 (GBA, BST, VIV, JEI). **Funn fra Trondheimsfjorden:** 2 ad. funnet død Gaulosen, Mh. 10.2* (SØP). 1 ind. Langsand, Ri. 11.2 (ABE). 1 ad. Lensvik, A. 15.2 (SSÆ).

Skogdue *Columba oenas*
Kun ett funn av skogdue foreligger dette året. Antall ind. foregående år: 2014 (0), 2013 (4), 2012 (4), 2011 (0) og 2010 (2).
Alle funn: 1 ind. Fannrem, Or. 30.4 (HMH).

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*
Det er rapportert 44 tyrkerduer i 2015. Ingen hekkefunn ble konstatert. Arten har i dag en fast, men liten, bestand øst på Frøya samt på Leinstrand og Kattem i Trondheim. Andre steder rapporteres den mer sporadisk, eller med kun ett til to individer gjennom året. Årets fugler fordeler seg kommunevis på Frøya (15), Trondheim (15), Bjugn (4), Oppdal (3), Rissa (3), Hemne (1), Orkdal (1), Ørland (1) og Åfjord (1). Antall ind. foregående år: 2014 (38), 2013 (54), 2012 (42), 2011 (35) og 2010 (22).

Turteldue *Streptopelia turtur*
Én turteldue er rapportert i 2015. Et kystfunn i oktober er et typisk funn for arten hos oss. Antall ind. foregående år: 2014 (3), 2013 (2), 2012 (1), 2011 (4) og 2010 (2).
Alle funn: 1 1K Linesøya, Å. 11.10* (JHE).

Hubro *Bubo bubo*
Hubro er rapportert fra syv lokaliteter i løpet av året. Nærmere detaljer presenteres ikke.

Snøugle *Bubo scandiacus*
En snøugle ble sett i indre deler av fylket i mars. Dette er det første publiserte funnet siden 2006. Nærmere detaljer presenteres ikke.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*
Ett hekkefunn som ble konstatert på Hitra, er det første som er rapportert i kommunen.
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Sandstad, Hi. 15.9 (NN via ARB).

Slagugle *Strix uralensis*
En slagugle ble fotografert i Tydal i november. Årets funn er det første i fylket siden 1998, da ett ind. ble sett på Røros. Tidligere funn i fylket er gjort i Trondheim i 1965, 1890 og 1874.
Alle funn: 1 ind. Nevollen, Ty. 19.-20.11* (*IAA).

Denne slaguglen som ble fotografert ved Nevollen, Tydal 19. november 2015, utgjør det første funnet i Sør-Trøndelag siden 1998. Foto: Ingebrigt Saxe Aasen.

Lappugle *Strix nebulosa* <0,7>
To lappugler ble fotografert i hhv. april og mai dette året i Rennebu og Røros. Med dette har fire av syv funn i fylket kommet i løpet av de siste fire årene.

Hornugle *Asio otus*
Syv hekkefunn av hornugle ble konstatert i Midtre Gauldal (5), Holtålen (1) og Trondheim (1). Arten er i tillegg rapportert fra ytterligere 12 lokaliteter i hekketiden fordelt på Røros (4), Orkdal (2), Selbu (2), Bjugn (1), Midtre Gauldal (1), Oppdal (1) og Rennebu (1).
Høst- og vinterfunn: 1 ind. Håsjøen, Rø. 20.10 (GBA, LNO). 1 ind. Rye, Tr. 18.12 (TBO).

Jordugle *Asio flammeus*
To uvanlige vinterfunn ble gjort.
Vinterfunn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 19.1 (DOB). 1 ind. Gravtjennin, Se. 21.2 (TMØ).

Perleugle *Aegolius funereus*
Funnet på Sula er det første for lokaliteten.
Nevneverdige lokaliteter: 1 rm. Titran, F. 22.-24.9 (MMY, ESÆ mfl.). 1 ind. Sula, F. 11.10 (SGJ, ESP, EKR, FSC).

Tårnseiler *Apus apus*
Sent høstfunn: 1 ind. Haugen, Op. 7.10 (PWB).

Bieter *Merops apiaster* NSKF <0,12>
Andre funn i fylket. En flokk på seks bietere ble fotografert ved Kiran i Roan i juni. Det første funnet var også av en flokk på seks individer, som ble sett på Fillan, Hitra 11.-12.7.1986. Arten har opptrådt med økende frekvens i Norge de siste årene, og ansvaret for arten blir overført fra NSKF til LRSK fra 2017.
Alle funn: 6 ind. Kiran, Ro. 16.6* (MGE).

Hærfugl *Upupa epops*
To funn ble gjort i 2015. Denne sjeldne arten opptrer overraskende regelmessig hos oss. Forrige år uten funn var helt tilbake i 2000. Antall ind. foregående år: 2014 (2), 2013 (2), 2012 (1), 2011 (3) og 2010 (1).
Alle funn: 1 ind. Brubakkhaugen, Mh. 6.5* (KAB). 1 ind. Stokkøya, Å. 10.8* (*JOS, SGA, MGA).

Vendehals *Jynx torquilla*
To hekkefunn ble gjort i fuglekasser på Røros (BGS). I tillegg er arten registrert ved ti andre lokaliteter, fordelt på Hemne (3), Røros (2), Oppdal (2), Malvik (1), Rissa (1) og Trondheim (1). Arten er rapportert i perioden 9.5 til 18.6.

Lappuglens fremgang i Hedmark og i tilgrensende områder i Sverige de siste årene har resultert i noen få funn også i Sør-Trøndelag. Med to nye funn i 2015 er nå fire av syv funn i fylket gjort i løpet av de fire siste årene. Begge årets funn ble gjort i hekketiden, og kanskje gjemmer det seg et hekkende lappuglepar også i trønderske skoger? Foto: Sigbjørn Frengen/Oppdal Safari.

Asiasvartstrupe på Sula, Frøya 27. september 2015. Årets funn var det femte i fylket. Foto: Jon Helle.

En flokk på seks bietere som besøkte Kiran, Roan 16. juni, utgjør andre funn i fylket. Arten har et fargerikt og umiskjennelig utseende! Foto: Magne Gerhardsen.

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*
Anslagsvis 31 hvitryggspetter er rapportert på 20 ulike lokaliteter i 2015. Tre hekkefunn ble konstatert, ett hver i Oppdal, Rennebu og Åfjord. Et funn på Hitra i april er det første kjente for kommunen. Antall individer og lokaliteter fordeler seg kommunevis på Hemne (8/5), Snillfjord (5/3), Rennebu (5/3), Meldal (4/2), Oppdal (3/2), Agdenes (2/2), Hitra (2/1), Melhus (1/1) og Åfjord (1/1).
Nevneverdig lokalitet: 1 par Ravnåsheia, Hi. 3.4* (ARB, FRL).

Dvergspett *Dendrocopos minor*
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Vikan, Barmfjorden, Hi. 18.3 (FRL).

Fjellerke *Eremophila alpestris*
Fra Oppdal er 12 ind. rapportert fra hekkeområdene. Ett hekkefunn ble konstatert på Ålmflåin. To funn ble også gjort i lavlandet i Rennebu og Melhus.
Alle funn: 1 ind. Konstadgilan, Hølonda, Mh. 8.4 (ØHE). 1 ind. Haugasetra, Re. 3.5 (EHE, REB). Min. 6 ind. Ålmflåin, Op. 28.5-27.7 (PWB, EBA, ARB mfl.). 2 ind. Indre Veslvondskardet, Op. 25.6 (ORG). 3 ind. Svahø, Op. 21.8 (TOB). 1 ad. M Stororkelhøa, Op. 26.9* (KTL).

Sandsvale *Riparia riparia*
Sene høstfunn: 3 ind. ptS Haukvatnet, Tr. 3.10 (TON). 1 ind. Midtbyen, Tr. 5.10 (ESP).

Låvesvale *Hirundo rustica*
Sene høstfunn: 2 ind. Stadsbygd, Ri. 4.11 (OFR). 1 ind. Strand, Hi. 5.-6.11 (ARB). 1 ind. Leinøra, Tr. 7.11 (EBA).

Tartarpiplerke *Anthus richardi* <0,55>
To godkjente funn foreligger denne høsten, begge fra Frøya. Antall ind. foregående år: 2014 (1), 2013 (5), 2012 (3), 2011 (2) og 2010 (0).
Alle funn: 1 ind. Sula, F. 23.-25.9 (EKR mfl.). 1 ind. Titran, Frøya 6.10 (KAS).

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* <0,14>
Én sibirpiplerke ble sett i 2015. Det første funnet i fylket kom så sent som i 2003, men arten har opptrådt regelmessig siden da, med funn i syv av de tolv påfølgende årene. Alle funn er gjort på høsten i perioden 21.9-15.10 i Frøya kommune.
Alle funn: 1 1K+ rm. Titran, F. 22.-24.9* (MMY, ESÆ, OSF mfl.).

Heipiplerke *Anthus pratensis*
Vinterfunn: 1 ind. Kråkvåg, Ø. 17.2 (JSØ). 1 ind. Ust, Tr. 1.-11.12 (TON). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 27.12 (GBA, NGR).

Vintererle *Motacilla cinerea*
Anslagsvis 53 ind. er rapportert i 2015 med kommunefordelingen Trondheim (26), Midtre Gauldal (5), Skaun (5), Melhus (4), Orkdal (4), Hemne (3), Klæbu (3), Bjugn (1), Meldal (1) og Oppdal (1). Kun ett hekkefunn ble konstatert, men de fleste observasjoner er av fugler i hekketid i egnet habitat. Antall ind. foregående år: 2014 (79), 2013 (45), 2012 (40), 2011 (31) og 2010 (51).
Vinterfunn: 1 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 28.11-31.12 (EBA mfl.). 1 1K Valøya, Tr. 12.12 (SME, HLL).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*
Det foreligger kun ett funn av svartryggerle i Sør-Trøndelag i 2015. Antall ind. foregående år: 2014 (4), 2013 (6), 2012 (3), 2011 (4) og 2010 (2).
Alle funn: 1 F Leira, Ri. 21.7-3.8 (ORY, ABR).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*
Ett hekkefunn ble konstatert i Selbu. Arten er i tillegg rapportert fra ytterligere seks potensielle hekkeområder sommerstid i Bjugn, Hitra, Malvik, Rissa, Røros og Selbu.
Hekkefunn: 1 ind. med mat til unger Haukåtjenna, Se. 27.6 (PSH).

Fossekall *Cinclus cinclus*
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Tungvågen, F. 11.1-2.2 (BST, OSF mfl.).

Jernspurv *Prunella modularis*
Vinterfunn: 1 ind. Brekka, Fannrem, Or. 17.11-18.12 (RES). 1 ind. (med ring) Nedre Rømmesbakkan, Orkanger, Or. 18.-31.12 (MMA).

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* NSKF <0,3>
En blåstjert ble fanget og ringmerket på Sula, Frøya i september. Dette er det tredje funnet for Sula og Sør-Trøndelag. Alle de tre fuglene har blitt oppdaget i forbindelse med ringmerking, noe som illustrerer godt den kryptiske oppførselen arten kan ha på høsten.
Alle funn: 1 1K rm. Sula, F. 21.9* (KHE, EKR, FSC mfl.).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* <3,24>
To funn ble gjort i 2015, begge på ytterkysten under vårtrekket. Årets funn er de første i fylket siden 2012.
Alle funn: 1 2K M Halten, F. 28.4* (*GBA, HER). 1 FF Titran, F. 4.5* (*FRL, OSF).

Asiasvartstrupe *Saxicola maurus* NSKF <0,5>
Årets fugl ble sett på Sula i slutten av september. Tidligere funn i Sør-Trøndelag er gjort på Titran, Frøya i 2006 og 2008 (2) og på Linesøya, Åfjord i 2007. Alle funn i fylket er gjort på høsten i perioden 23.9-17.10.
Alle funn: 1 1K Sula, F. 26.-27.9* (*EKR, KHE, JHE, ESP mfl.).

Ringtrost *Turdus torquatus*
Et svært uvanlig vinterfunn ble gjort under NOFs hagefugltelling i januar. Årets vinterfunn er det første siden 2009.
Vinterfunn: 1 ind. Eggkleiva, Sk. 23.1* (PBU).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*
Store antall vinter: 24 ind. Nes, B. 26.1 (HER). 21 ind. Ervika, B. 31.1 (BJT). 22 ind. Ballsnes, Ø. 31.1 (TBO).

Duetrost *Turdus viscivorus*
Det ble registrert 160 duetroster i Sør-Trøndelag i 2015. Arten er dette året registrert i perioden 18.2-9.10, og som vanlig er et stort flertall av observasjonene fra vårtrekket i april-mai. Det foreligger ingen konstaterte hekkefunn i fylket dette året. Kommunefordeling (antall individer): Røros (53), Melhus (18), Snillfjord (12), Holtålen (10), Oppdal (10), Orkdal (9), Hemne (7), Rennebu (7), Skaun (6), Klæbu (5), Midtre Gauldal (5), Hitra (3), Selbu (3), Trondheim (3), Bjugn (2), Frøya (2), Meldal (2), Osen, Tydal og Åfjord. Antall ind. foregående år: 2014 (238), 2013 (95), 2012 (88), 2011 (151) og 2010 (103).
Vinterfunn: 1 ind. Staulan, Svellingen, F. 18.-25.2* (BST, PEI, OSF mfl.).

Fylkets andre lappsanger ble fotografert på Gjæsingen, Bjugn 11. september 2015. Den lyse øyenbrynstripen stopper i en markert spiss før den når nebbet, mens den mørke tøylen er velmarkert helt frem til nebbroten, noe som er viktige kjennetegn for å skille lappsanger fra østsanger. Foto: Audun Eriksen.

Hauksanger *Sylvia nisoria* <0, 173>
Det ble registrert 6 ind. (3 rm.) i 2015, alle fra Frøya i perioden 20.9-4.10. Antall ind. foregående år: 2014 (12), 2013 (0), 2012 (4), 2011 (11) og 2010 (19).
Alle funn: Opptil 2 1K Sula, F. 20.-25.9 (KHE, EKR, THA mfl.). 4 ind. (3 1K rm.) Titran, F. 22.9-4.10 (MMY, OSF, BST, AWI mfl.).

Møller *Sylvia curruca*
Det ble registrert anslagsvis 67 møllere i Sør-Trøndelag i 2015. Blant disse var det 33 syngende hanner. Arten ble registrert i perioden 12.5-31.10, og funnene fordeler seg på 16 kommuner. Flest vår- og sommerfunn ble gjort i Trondheim, men det gjenspeiler nok heller tettheten av observatører enn at arten reelt er vanligere her enn ellers i fylket. Under høsttrekket ble flest funn gjort i Frøya.

Hagesanger *Sylvia borin*
Sent høstfunn: 1 ind. Heia, Titran, F. 24.10 (MMY, VAK).

Munk *Sylvia atricapilla*
Det ble en gjennomsnittlig vinterforekomst av munk i 2015 med 12 individer. I januar, februar og mars er 10 ind. rapportert i Trondheim (5), Hemne (2), Malvik (2) og Hitra, mens arten ble registrert to ganger i desember i hhv. Trondheim og Bjugn. Antall overvintrende ind. foregående år: 2014 (12), 2013 (18), 2012 (19), 2011 (12) og 2010 (4).

Lappsanger *Phylloscopus borealis* <0,2>
Årets funn er det andre i fylket. Det første ble gjort på Leinstrand, Trondheim 14.9.2008.
Alle funn: 1 ind. Gjæsingen, B. 11.9* (SME, HDA, AER).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* <0, 233>
Det ble registrert 55 ind. (29 rm.) i fylket i 2015, alle om høsten i tidsvinduet 11.9-11.10. Forekomsten er ny rekord for Sør-Trøndelag, det forrige rekordåret var 2011. Trekktoppen kom 21.9 med 18 loggførte ind. på Sula, Frøya og 22 ind. på Titran, Frøya. Antall ind. foregående

år: 2014 (21), 2013 (20), 2012 (9), 2011 (42) og 2010 (8).
Alle funn: 2 ind. Gjæsingen, B. 11.9 (AER, SME, HDA). 18 ind. Sula, F. 11.9-10.10 (*MVA, *THA, EKR mfl.). 1 ind. Oddatunet, Litlvatnet, Tr. 17.9 (GBA). 23 rm. Titran, F. 18.-29.9 (VAK, OSF, MMY mfl.). 2 ind. Håvika kirkegård, F. 18.9 (VAK). 1 ind. Ørland Flystasjon, Ø. 21.9 (HDA). 1 ind. Storodden, He. 25.9 (JOB). 2 ind. Bustbergvatnet, F. 25.9 (OSF, BST). 1 ind. Hoøya, Ø. 4.10 (AER, EBA). 3 ind. Litlhaugen, Ø. 5.10 (SME, AER). 1 ind. Gjæsingen, F. 11.10 (DOB).

Blekbrynsanger
Phylloscopus humei NSKF <0,4>
Fjerde funn i fylket. Årets fugl utgjør det første septemberfunnet i landet av denne sjeldne, asiatiske høstgjesten. Den forrige tidligrekorden var det også Sula som hadde, med en fugl sett 2.10.2010. De to øvrige funnene i fylket ble gjort på Kattem, Trondheim i 2003 og Nes, Bjugn i 2009.
Alle funn: 1 rm. Sula, F. 25.-27.9* (KHE, EKR mfl.).

Eikesanger
Phylloscopus bonelli NSKF <0,1>
Ny art for Sør-Trøndelag! Fuglen ble oppdaget på kirkegården på Sula på formiddagen og ble sett her og i Fyrskogen resten av dagen. På ettermiddagen ble den ringmerket. Den vestlige arten eikesanger og den østlige furusanger ble tidligere betraktet som én art, bonellisanger. Disse to artene er veldig like og lar seg ikke skille fra hverandre på utseendet når man ser dem i felt. De har derimot ulik lokkelyd. Denne fuglen var imidlertid frustrerende taus, og det ble aldri hørt lyd fra den. Den ble endelig artsbestemt vha. DNA-analyser utført av Oddmund Kleven ved NINA.
Alle funn: 1 M rm. Sula, F. 22.9* (*AWI, KHE, FSC, EKR, AST, EBA mfl.).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*
Med 16 ind. tangerte 2015 nesten rekordåret 2014. Arten er rapportert i perioden 17.5-21.6. Ingen hekkefunn ble konstatert, men det er sannsynlig at arten gjorde hekkeforsøk ved flere av lokalitetene. Antall ind. foregående år: 2014 (17), 2013 (2), 2012 (0), 2011 (8) og 2010 (13).
Alle funn: 1 sy. Nardo, Tr. 17.5 (SHA). 1 sy. Stokkbekken, Tr. 20.-30.5 (FOB). 1 sy. Devleskogen, Lade, Tr. 26.5 (MHE). 1 sy. Momyrvatnet, Å. 31.5 (AER, EBJ, JBJ mfl.). 1 sy. Lundamo, Mh. 3.6 (KAB). 2 ind. Flå-Slipran, Re. 4.-14.6 (ØAA, RAA mfl.). 1 sy. Rambergsjøen, Rø. 8.6 (TTH). 3 ind. Åmotsdalen, Op. 13.-14.6 (OHE, PWB). Opptil 4 sy. Karlslyst, Ma. 17.-21.6 (PSH, MMA, ESP). 1 sy. Sundet, Rø. 21.6 (TTH).

Gransanger *Phylloscopus collybita*
Sene høstfunn: 1 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 1.11 (KAS, BES). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 8.11 (AWI). 1 ind. Flytmarka, Ri. 10.11 (ORY).

Gråfluesnapper *Muscicapa striata*
Sent høstfunn: 2 ind. Sula, F. 9.-11.10 (EKR, ESP, FSC mfl.).

Dvergfluesnapper *Ficedula parva* <0,30>
Kun ett funn ble gjort i 2015. Antall ind. foregående år: 2014 (4), 2013 (6), 2012 (0), 2011 (2) og 2010 (1).
Alle funn: 1 1K Stabben, Titran, F. 28.9 (*BJT, *EBA, AWI, SPR, OSF).

Svartmeis *Periparus ater*
Første funn for Sula.
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Sula, F. 9.-10.10 (FSC, EKR, ESP, KHE mfl.).

Toppmeis *Lophophanes cristatus*
Funnet er det andre kjente fra Hitra. Det første ble gjort i 2013.
Nevneverdig lokalitet: 2 ind. Ramnåsheia, Hi. 3.4 (FRL, ARB).

Lappmeis *Poecile cinctus*
Det er registrert ti lappmeiser i Sør-Trøndelag i 2015, og samtlige funn er fra Femundsmarka i Røros kommune. Antall ind. tidligere år: 2014 (5), 2013 (10), 2012 (1), 2011 (16) og 2010 (20).
Alle funn: Opptil 4 ind. Gubbtjønnbua, Rø. 5.-11.2 (*MRØ, GBA). 2 ind. V for Revsjøen, Rø. 9.3 (GBA, LNO, TJO). 2 ind. SV for Gubbtjønna 2.4 (EBA). 2 ind. Koltjønna, Rø. 2.4 (EBA).

Tornskate *Lanius collurio*
To tornskater ble sett i 2015. Begge ble funnet i juli, men ingen hekkeindikasjoner er rapportert. Antall ind. foregående år: 2014 (1), 2013 (2), 2012 (2), 2011 (4) og 2010 (2).
Alle funn: 1 ad. M Litlvatnet, A. 11.7 (GBA). 1 ad. F Grandefjæra, Ø. 26.7-2.8* (*EBA, HDA, SME mfl.).

Rosenvarsler *Lanius minor* NSKF <0,6>
Hele tre rosenvarslere ble sett i Sør-Trøndelag høsten 2015! Med tre funn fra før ble dermed funntotalen i fylket doblet i løpet av én måned. Våre tidligere funn er gjort på Halten, Frøya 1.-2.6.1985, Gjæsingen, Frøya 7.-9.6.1996 og Grandefjæra, Ørland 18.9-5.10.2005.
Alle funn: 1 1K Løvøya fellesseter, Ty. 29.9-19.10* (*ESÆ, *TON mfl.). 1 1K NOF-kontoret, Tr. 26.-27.10* (*MMY, MRE, KAS, TAA mfl.). 1 ind. Staulan, Svellingen, F. 28.10* (BST).

Varsler *Lanius excubitor*
Det ble registrert 142 varslere i fylket i 2015, dette inkluderer 4 pulli fra et hekkefunn i Hemne. Ungekullet i Hemne utgjør det eneste konstaterte hekkefunnet i fylket dette året, men det foreligger også en rekke andre funn fra hekketida. Av andre hekkeindikasjoner er to par og en syngende hann registrert på tre lokaliteter i Rissa, et varslende ind. er registrert i Selbu, en syngende hann i Røros, et varslende par i Orkdal og et par i hekketid i Oppdal. Dette tyder på at forekomsten av smågnagere stedvis var bra i 2015, som i 2014. Antall ind. foregående år: 2014 (138), 2013 (89), 2012 (107), 2011 (162) og 2010 (68).
Månedsfordeling (antall individer): Januar (25), februar (12), mars (7), april (10), mai (7), juni (10), juli (1), august (6), september (7), oktober (17), november (19) og desember (21).
Kommunefordeling (antall individer): Hemne (17), Trondheim (15), Rissa (14), Ørland (13), Oppdal (11), Bjugn (10), Røros (10), Orkdal (7), Frøya (5), Melhus (5), Malvik (4), Tydal (4), Åfjord (4), Holtålen (3), Selbu (3), Skaun (3), Snillfjord (3), Agdenes (2), Klæbu (2), Meldal (2), Midtre Gauldal (2), Rennebu (2) og Hitra (1). De eneste kommunene uten funn av varsler i 2015 var Osen og Roan.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*
Nevneverdige funn: 1 sy. Stuggudalen, Ty. 12.3-5.4 (BEI, SSL). 1 ind. Utsikten, Fillan, Hi. 11.4 (KBE). 2 ind. Stuggudalen, Ty. 28.8 (BEI, SSL). 1 ind. Berkåk, Re. 8.9 (TON). 1 ind. Oppdal, Op. 13.9 (PWB). 1 ind. Støren, MG. 5.11 (MVE).

Kaie *Corvus monedula*
Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Sistranda, F. 19.-20.5 (KTH).

Kornkråke *Corvus frugilegus*
Utenfor Trondheim kommune er 27 kornkråker rapportert, med kommunefordelingen Orkdal (7), Malvik (6), Melhus/Skaun (3), Rissa (3), Ørland (2), Agdenes (1), Frøya (1), Hemne (1), Melhus (1), Oppdal (1) og Røros (1).
Nevneverdige lokaliteter: 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 18.1 (NGR). 1 ad. Brekstad, Ø. 4.-9.2 (*RES, HDA, HER). 7 1K Orkanger, Or. 15.10-27.12 (*RES, HMH, MMA). 1 ind. Ingdalen, A. 17.10 (EBA, ESÆ). 1 1K Likroken, He. 6.-24.11 (*JOB). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø.

Fylkets fjerde blekbrynsanger ble fanget for ringmerking på Sula, Frøya 25. september 2015. Blekbrynsangeren er snarlik en gulbrynsanger, men har en blassere og mindre kontrastfylt fremtoning, hvor gulbrynsangerens svarte og mosegrønne farger er byttet ut med mørkegrå og grågrønne fargetoner. Foto: Emil Krokan.

Eikesangeren er snarlik en blek gransanger, men den har en helt hvit grunnfarge på hele undersiden, helt lys tøyle og en ubrutt, hvit øyering. Den lyse fargen på undersiden kan også lede tankene mot en bøksanger, men denne vil alltid ha noe gult på strupen og i ansiktet, i det minste i øyenbrynet, og den har en lengre håndsvingfjærprojeksjon. Foto: Emil Krokan.

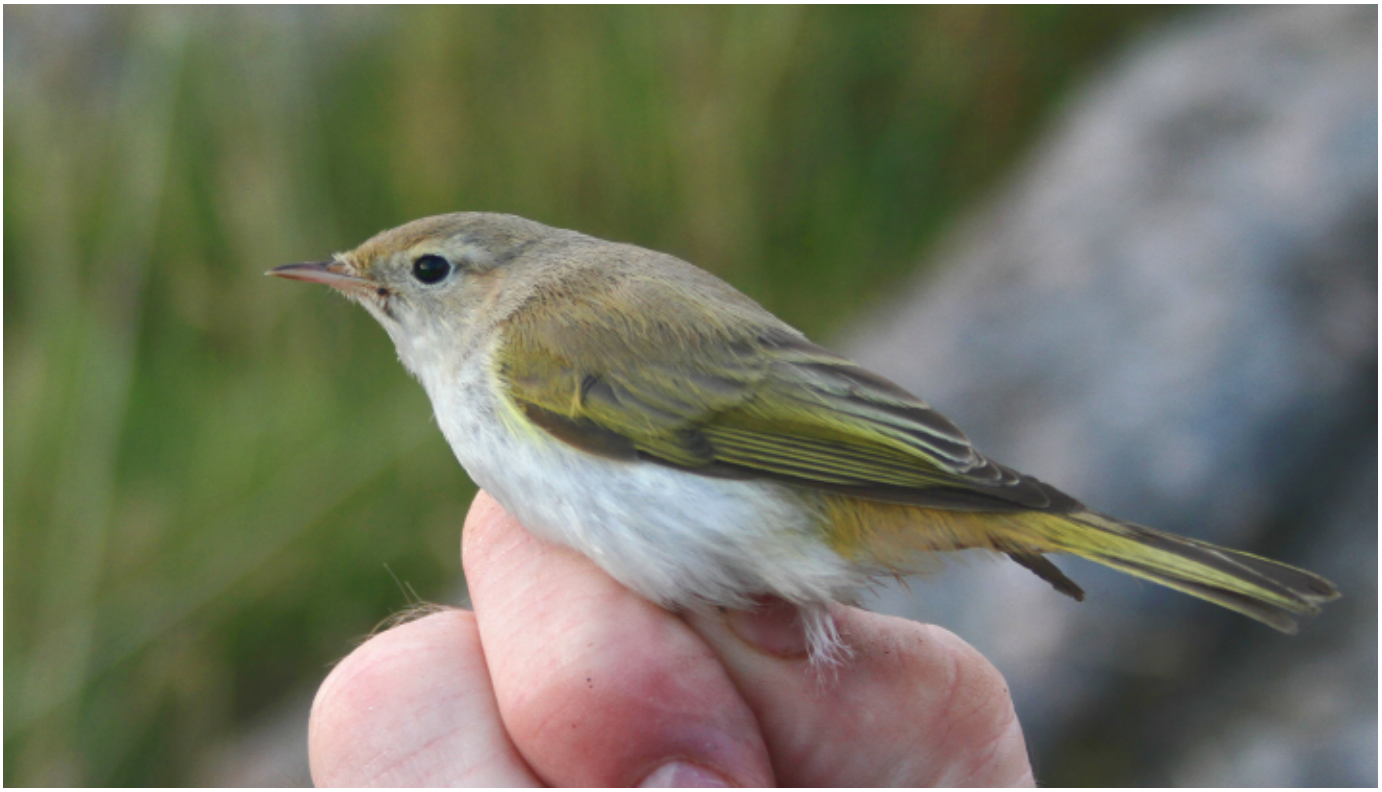

Lappmeisen kan man være heldig å treffe på i Femundsmarka, Røros, som er fylkets eneste hekkeplass for arten. Lappmeisen har brune fargetoner i hodet, på ryggen og på flankene, hvor granmeisen er hhv. svart, grå og hvit, og den er derfor lett å kjenne igjen når den ses godt. Bildet er tatt 2. april 2015. Foto: Erik Bangjord.

3.12 (HDA). 2 ind. Reinsbukta, Ri. 13.-31.12 (JBJ, EBJ, ORY).

Svartkråke *Corvus corone* <0,4>
To svartkråker ble sett dette året, begge på ettervinteren. Fuglen på Hitra er den samme som ble oppdaget på samme lokalitet i oktober 2014. Svartkråka på Ørlandet utgjør det fjerde funnet i fylket.
Alle funn: 1 ind. Austrått til Skiftkrokan, Ø. 15.1-23.3* (HDA, HER, GDY mfl.). 1 ind. Jektvika, Ansnes, Hi. 14.2-3.4* (BST, ØHE, FRL mfl.).

Stær *Sturnus vulgaris*
Ørland har gode forekomster av stær de fleste vintre, og årets største flokk var 700 ind. i Grandefjæra 16.12 (ESÆ, EBA).

Rosenstær *Pastor roseus* <1,18>
Årets funn er det nittende i fylket. Den nærmeste faste hekkebestanden av rosenstær finnes ved Svartehavet, men noen individer dukker opp i Vest-Europa hvert år, hovedsakelig mellom mai og oktober. I Norge opptrer arten årlig, og det gjøres flest funn av ungfugler på kystlokaliteter på høsten. Årets funn på Sula føyer seg dermed fint inn i det etablerte funnmønsteret. Forrige år med funn av arten i fylket var 2014 (1), 2013 (1), 2009 (2), 2008 (2) og 2007 (1).
Alle funn: 1 1K Sula, F. 23.9* (EKR, FSC, KHE mfl.).

Pilfink *Passer montanus*
Arten hekket for første gang på Frøya dette året. Titran fikk sitt første funn av arten, og artens ekspansjon berører nå også definitivt ytterkysten av Sør-Trøndelag.
Nevneverdige funn: Opptil 3 ad., derav 1 par som hekket og fôret unger Hammarvika, F. 20.4-2.10 (*JEE, BST, FRL mfl.). 1 ind. Titran, F. 24.-25.9 (*EBA, MMY, ESÆ mfl.). 1 ind. Mausundvær, F. 4.10 (ØHE, GBA, MHE mfl.). 1 ind. Sula, F. 9.10 (FSC, EKR, ESP). 1 1K Ervika, F. 11.10 (OSF). 1 ind. Sandstad, Hi. 18.10 (ARB).

Pilfink x gråspurv
Passer montanus x domesticus
Alle funn: 1 ind. Valen, Audalen, B. 20.2-26.12* (SME). 1 ind. Leangen ishall, Tr. 12.5 (EKR).

Stillits *Carduelis carduelis*
Med 219 individer ble 2015 et rekordår for forekomst av stillits i Sør-Trøndelag. Det er sterke tall fra kystkommuner som Frøya, Hemne og Rissa som supplerer den tradisjonelt gode forekomsten vinterstid i Malvik og Trondheim. Innlandsfunn fra Holtålen, Røros og Tydal bør også nevnes. Som vanlig er det svært få registreringer fra hekketid – fuglene som opptrer hos oss er trolig fugler østfra som tilbringer senhøsten og vinteren hos oss. Kommunefordeling (antall individer): Malvik (45), Frøya (31), Hemne (25), Trondheim (25), Rissa (21), Hitra (18), Bjugn (17), Melhus (16), Orkdal (8), Ørland (7), Holtålen (2), Røros (2), Snillfjord (1) og Tydal (1). Månedsfordeling (antall individer): januar (55), februar (45), mars (5), april (2), mai (2), august (2), oktober (43), november (46) og desember (19). Den største enkeltflokken i 2015 var 27 ind. Naustanbergan, Ma. 28.11 (SFB).
Innlandsfunn: 1 ind. Røros by, Rø. 19.3 (HIK). 1 ind. Feragen, Rø. 20.3 (RLF). 2 ind. Hansberget, Ho. 12.4 (LHE, LHR). 1 ind. Stuggusjøen, Ty. 20.5 (AOA).

Tornirisk *Carduelis cannabina*
I Ørland har tornirisk blitt en vanlig art, og det er vanskelig å gjøre et fornuftig estimat på den totale forekomsten. Den er rapportert regelmessig i perioden 11.4-17.10, og den største flokken var på 28 ind. Utenfor Ørland ble 44 ind. registrert. Arten hekket sannsynligvis ved Gaulosen, hvor to ind. ble sett regelmessig gjennom hele sommeren, frem til 6 ind. dukket opp 4.10. Kommunefordelingen på individer utenfor Ørland var Bjugn (15), Rissa (7), Melhus/Trondheim (6), Rennebu (4), Osen (3), Frøya (2), Hemne (2), Oppdal (2), Midtre Gauldal (1), Trondheim (1) og Åfjord (1).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*
Det ble registrert 221 bergirisker i de tre vintermånedene i 2015, med 188 ind. i januar/februar og 33 ind. i desember. Som vanlig var det Ørland som hadde den største vinterforekomsten. Den kommunevise fordelingen var Ørland (157), Trondheim (21), Åfjord (21), Bjugn (12), Frøya (4), Hemne (4) og Orkdal (2).

Gråsisik, ua. *rostrata*
Carduelis flammea rostrata NSKF <0,8>
Åttende funn i fylket av denne store, vestlige underarten av gråsisik. Tidligere funn er gjort på Titran (6) og Sula i perioden 25.9-12.10.
Alle funn: 1 1K rm. Titran, F. 4.10* (*KAS, BES).

Sør-Trøndelags fjerde rosenvarsler, fotografert på Løvøya, Tydal 12. oktober 2015. Med tre funn ble funnmassen i fylket doblet denne høsten. Foto: Magne Myklebust.

Brunsisik *Carduelis cabaret*
Til sammen 31 ind. ble ringmerket dette året. Antall ringmerkede ind. foregående år: 2014 (21), 2013 (59), 2012 (108), 2011 (260) og 2010 (217).
Ringmerkede ind.: 12 rm. Ånegga, Re. 14.5-18.10 (ØAA, RAA). 19 rm. Titran, F. 19.9-24.10 (MMY mfl.).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*
Til sammen 40 polarsisiker er rapportert i 2015. Arten opptrer primært i vinterhalvåret hos oss, og årets funn fordeler seg månedsvis på februar (1), mars (9), april (9), september (6), oktober (5), november (6) og desember (4). Alle aprilfunn ble gjort i indre deler av fylket, noe som er normalt for de seneste vårfunnene. Kommunefordelingen på årets funnmasse er Rennebu (12), Bjugn (5), Frøya (5), Orkdal (5), Oppdal (4), Ørland (3), Hemne (2), Holtålen (2) og Røros (2). Fire fugler ble bestemt til underarten *exilipes*, som hekker nord i Skandinavia og østover. Dette er den formen som i hovedsak opptrer i Trøndelag. Ingen fugler av den vestlige underarten *hornemanni* er rapportert dette året. Antall ind. foregående år (ub. underart + ua. *exilipes*): 2014 (54), 2013 (89), 2012 (16), 2011 (36) og 2010 (46).

Ung rosenvarsler ved NOF-kontoret, Trondheim 27. oktober 2015. Rosenvarsler skiller seg fra varsler blant annet gjennom en atskillig lengre håndsvingfjærprojeksjon og et kraftigere nebb. Ungfugler mangler dessuten varslerens mønstring på undersiden, men har til gjengjeld diskrete mørke og lyse streker på de nederste skulderfjærene, noe varsleren mangler.
Foto: Magne Myklebust.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*
Et bunnår med tanke på forekomst av båndkorsnebb i Sør-Trøndelag, med kun 4 ind. registrert gjennom året. Antall ind. foregående år: 2014 (32), 2013 (176), 2012 (19), 2011 (120) og 2010 (17).
Alle funn: 2 ind. Terningsvatnet, Hi. 1.2 (ARB). 1 ind. Terningsvatnet, Hi. 16.9 (ARB). 1 F Øverlufallet, Hølonda, Mh. 27.10-4.11 (ØHE).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*
Det ble registrert tre rosenfinker i 2015. Alle var hanner, men kun fuglen i Orkdal var syngende. Det er en negativ trend for forekomsten av arten i vårt fylke. Antall ind. foregående år: 2014 (4), 2013 (2), 2012 (2), 2011 (6) og 2010 (9).
Alle funn: 1 2K+ M Minnilldalsmyran, Re. 30.5* (ØBE). 1 sy. M Trettøya, Or. 27.6 (JMG). 1 2K+ M Stuggusjøen, Ty. 19.7 (JHÅ).

Konglebit *Pinicola enucleator*
Kun 13 konglebiter ble sett i Sør-Trøndelag i 2015. Syv av disse ble sett i januar og seks på høsten i september og oktober. Arten gjester oss i vinterhalvåret fra hekkeområdene i taigaen nordøst for oss. Antall fugler som besøker fylket vårt, varierer mye mellom år. Antall ind. foregående år: 2014 (38), 2013 (86), 2012 (203), 2011 (187) og 2010 (533).
Alle funn: 5 ind. Myran, Op. 1.1 (PWB). 2 ind. Slettestjønna, Re. 25.1 (MMA). 1 ind. Oddatunet, Litlvatnet, Tr. 27.9 (GBA). 2 ind. Synnervika, Femunden, Rø. 20.10 (GBA, LNO). 1 M, Vordfjellet, Se. 21.10 (JSA). 2 ind. Midtre Bleksjø, Se. 21.10 (JSA).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*
Det ble registrert 297 kjernebitere i Sør-Trøndelag i 2015, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (197), Melhus (31), Orkdal (28), Oppdal (12), Malvik (11), Rissa (5), Midtre Gauldal (3), Frøya (2), Skaun (2), Åfjord (2), Hemne, Klæbu, Selbu og Ørland. Den sterke forekomsten er kun overgått av rekordåret 2012. Antall ind. foregående år: 2014 (250), 2013 (254), 2012 (327), 2011 (150) og 2010 (166).
Nevneverdige funn: 1 ind. Sistranda, F. 13.4 (DBS). 1 ind. Titran, F. 30.10 (MMY). 1 ind. Kvellohaugen, Se. 21.11 (JSA). 72 ind. rm og 3 kontroller Stavsengan, Tr. 18.4-24.10 (THE, JEL, EBA mfl.).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*
Vinterfunn: 1 ind. Grandefjæra, Ø. 27.1 (HER, JSP).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*
Anslagsvis 605 snøspurver er rapportert i de tre vintermånedene, med 344 ind. i januar/februar og 261 ind. i desember. Som vanlig blir flest vinterfunn gjort i Ørland. Årest vinterfunn fordeler seg kommunevis på Ørland (538), Rissa (60), Osen (4), Åfjord (2) og Trondheim (1).
Store antall vinter: Min. 300 ind. Grandefjæra, Ø. 16.1-14.3 (ABR, ORY, JBJ mfl.). 200 ind. Grandefjæra, Ø. 7.-28.12 (HDA, ØAA, SME mfl.).

Tabell 4 *Forkortelser for observatører.*

Observatører

ABE	Arne Bredesen	FSC	Fredrik Schevig	KOW	Kari Wormdal	SFB	Stephen F. Barstow
ABR	Alfred Brødreskift	GBA	Georg Bangjord	KST	Kjell Stokke	SGA	Stig Gaarden
ABS	Anders Braut Simonsen	GDY	Gunnar Dybvik	KTH	Karl Thorvaldsen	SHA	Snorre Hansen
ACR	Anne Cramaro	GGA	Geir Gaarder	KTL	Kjell Thore Leinhardt	SME	Svein Melum
AER	Audun Eriksen	GME	Geir Melum	KWO	Kjell Jostein Woldvik	SMO	Steinar Moe
AES	Arild Espelien	GNY	Gunn Nyborg	LHE	Lillian Hegseth	SOH	Svein O. Hauge
AJM	Arne J. Mortensen	GRA	Gøran Rabben	LHR	Marit Hegseth Rønning	SPR	Ståle Prestøy
ALO	Arnold Lorentsen	HDA	Harald Dahlby	LNO	Lorentz Noteng	SSL	Sigrid Slungaard
AKJ	Arnfinn Kjønsvik	HER	Hans Einar Ring	LTR	Lars Tranmæl	SSÆ	Sverre Sæther
ALY	Arnold Lysfjord	HLL	Håkon Lasse Leira	MGA	Mari Gaarden	SWA	Stig Wahlberg
ANØ	Anne Guri Hege Nørholm	HIK	Hans Iver Kojedal	MGE	Magne Gerhardsen	SØP	Solveig Ø. Pedersen
AOA	Atle O. Aas	HMH	Hans Martin Høiby	MHE	Morten Hegge	TAA	Tomas Aarvak
ARB	Arvid Bredesen	HOL	Hans Olsvik	MLY	Mary Lyngvær	TAN	Tormod Andersen
ASK	Audun Skrindo	HÅS	Håkon Sørheim	MMA	Morten Martinsen	TBJ	Terje Bjerkan
AST	Arnt Stavne	IAA	Ingebrigt Saxe Aasen	MRE	Morten Ree	TBO	Tor Bollingmo
AWI	Andreas Winnem	IAH	Isak Anders Hegge	MRØ	Martin Røsand	TBR	Tord Bretten
BEB	Brit Eldrid Barstad	IMÅ	Ingvar Måge	MVA	Morten Vang	TDØ	Terje Domaas
BEI	Bjørn Eide	JAA	Jo Anders Auran	MVE	Morten Venås	TEH	Terje Haltstrand
BES	Beata E. B. Solbakken	JBJ	Jakob Bjørgan	NGR	Norvald Grønning	THA	Trond Haugskott
BGS	Bård Gunnar Stokke	JEA	Jan Erik Andersen	OAB	Odd Arve Bjørsvik	THE	Trond Hervik
BJT	Bjørn S. Tanem	JEE	Jan-Egil Eilertsen	OFR	Otto Frengen	TJO	Tom Johansen
BNY	Bård Nyberg	JEI	Johan Eilertsen	OHE	Oddvar Heggøy	TKO	Terje Kolaas
BRA	Bjørn Rangbru	JEL	Jan Egil Larsen	OHO	Olav Hovlandsvåg	TKR	Torgeir Krokan
BRE	Bjørn Reppe	JHA	John Haugen	OLH	Olav Hovde	TMO	Torstein Mostad
BST	Bjørg Støen	JHE	Jon Helle	OLU	Olav Ludviksen	TMØ	Torgeir Møst
BSÆ	Bernt-Erik Sæther	JHÅ	Joar Håve	ORD	Ole Roar Davidsen	TOB	Tom Borgersen
DBS	Dagfinn Breivik Skomsø	JMG	Jan Magne Garte	ORG	Ola Ragnar Gjøra	TON	Terje O. Nordvik
DOB	Dag Olav Bollingmo	JOB	Jan Ove Bratset	ORY	Odd Rygh	TRI	Torgeir Ring
EBA	Erik Bangjord	JOS	Jon Sundgård	PBU	Paul Buøy	TTH	Thorleif Thorsen
EBJ	Elsa Bjørgan	JSA	Jostein Sandvik	PEI	Petter Iversen	TÅS	Turid Åsenden
ECB	Ebbe Carsten Brødreskift	JSP	Jon Sigmund Pettersen	PEL	Per Erik Lyngstad	VAK	Vegard Aksnes
EHE	Espen Helgesen	JSØ	Jørgen Søraker	PSH	Paul Shimmings	VIV	Venke Ivarrud
EKR	Emil Krokan	JØB	John Øystein Berg	PWB	Per Willy Bøe	WWA	Wictor Wahlberg
ELI	Eirik Lie	KAB	Kjell André Brevik	RAA	Roald Aas	ØAA	Øyvind Aas
EPE	Edith Pettersen	KAS	Kjetil Aadne Solbakken	RAH	Ragnhild Hannaas	ØBE	Øyvind Berg
ESP	Eirik Spets	KBE	Kolbjørn Bekkvik	REB	Renate Berg	ØBO	Øyvind Bonesrønning
ESÆ	Einar Sæter	KHE	Knut Hellandsjø	RES	Roger Espen	ØHE	Øystein Hegge
EVI	Erling Vikan	KHR	Kari Hedvig Raen	RLF	Rolf L. Feragen	ØRS	Øystein R. Størkersen
FOB	Frank Ove Berg	KKR	Kjetil Kroksæter	RWI	Roger Wingan		
FRS	Frank Robert Lyngvær	KOR	Knut Olav Raen	SBR	Stian Berg Ring		

Kommentaren

Trenger vi mer vern?

Øystein R. Størkersen

Rødlistene er aktuelle som aldri før, fuglearter dør ut, og nylig fikk vi en WWF rapport om at verdens pattedyrbestander er halvert på 40 år. Kanskje er spørsmålet nå om ikke mer vern er mer aktuelt enn noen gang før? Vernearbeidet i Norge fikk luft under vingene i forbindelse med etableringen av verdens første miljøverndepartement i 1970. Gradvis ble det gjennomført såkalte fylkesvise tematiske verneplaner. En verneplan for myr, en for våtmark, en for sjøfugl, en for edelløvskog og senere også for barskog og marine verneområder (den siste har vært under prosess de siste 25 årene og er ennå ikke ferdig!). Legg til at det er andre verneplaner, spesielt må verneplan for større områder trekkes frem, det gjelder nye nasjonalparker og større landskapsvernområder. Hva har alle disse planene resultert i for Norge? I følge miljømyndighetene er tallenes tale som vist i tabell 1 (per mars 2016).

Man trodde nok den gang at det var greit med små frimerker for å sikre mangfoldet?

Fordelingen mellom kategoriene verneområder mhp areal er omtrent 30% landskapsvernområder, 60% nasjonalparker og 10% er naturreservater. Andelen av vernet areal i forhold til andelen naturtyper vi har på fastlandet er angitt i miljøstatus.no som vist i tabell 2.

Analyser av dette er kjøpt av miljømyndighetene fra fagmiljøer og rapportene konkluderer med at det er mangler på flere områder. Årsakene til det er mange, og skal ikke omtales her. Poenget mitt er at det er viktig å følge med og sørge for å minne politikerne på hvilke forpliktelser Norge har påtatt seg under internasjonale avtaler. Det derfor på tide å sette spørsmålstegn ved om det faglige grunnlaget for de planer som har vært gjennomført fortsatt holder mål. Foruten at de første tematiske verneplanene bygde på en svak økologisk forståelse av naturen, var ofte helt andre motiver enn biofaglige avgjørende for verneareal og hvilke områder som ble med. Eksemplene finnes fortsatt i rikt monn der ute,

Tabell 1 *Vernet areal i Norge fordelt på type verneområde (per mars 2016).*

Type verneområde	Antall	Areal (km²)	% av fastlandsarealet
Nasjonalparker	37	31 339	9,7
Landskapsverneområder	198	17 282	5,4
Naturreservater	2166	6 217	1,9
Andre	465	445	0,1
Totalt	**2866**	**55 283**	**17,1**

Tabell 2 *Andelen av vernet areal i forhold til andelen naturtyper på fastlandet (ihht miljostatus.no).*

Naturtype	Areal (km²)	Vernet areal (km²)	% av arealet vernet
Elv/innsjø	19 570	2 663	13,6
Fjell	102 512	34 426	33,6
Hav/kystvann	145 458	3 728	2,6
Åpent lavland	56 743	6 858	12,1
Skog	125 255	8 026	6,4
Våtmark	18 729	2 936	15,7

som f.eks. at man presterer å dele et myrområde i to (en del vernet og den andre ikke). Eller når bare frimerker av truete naturtyper plukkes ut til mikroreservater (dvs <100 dekar), slik som f.eks. edelløvskog i Trøndelag. Man trodde nok den gang at det var greit med små frimerker for å sikre mangfoldet? Hvorfor foreslo ikke fagfolk vern av alt fint utforma edelløvskog i Trøndelag, eller hvorfor ble bare deler av myrkompleks foreslått for vern? En ting er motstand fra ulike typer næringsliv, men at biologer faktisk leflet med og støttet de samme interesser er vanskelig å forstå. Styrende organ og næringsliv/grunneiere har etter disse verneplanene logisk nok ment at områder som ikke ble verna hadde dårlige verneverdier og kan ofres til annen utnyttelse. Tallene viser at vi er bortimot verdensmester i vern av fjell. Nasjonalparker i fjellområdene er spesielt ment å sikre friluftsareal for folket, mens de verdifulle og biologisk rike eller spesielle naturområdene i naturreservater utgjør knapt 2% av verna areal og dermed det minste areal av alle verneformene. Naturreservat er den strengeste verneform vi har, der inngrep skal være forbudt. De andre verneformene er langt mer åpen for å tillate hytter, veier, kraftverk etc. Hvor mye av disse 2% er våtmarker? den naturtypen som er desidert viktigst for fuglelivet? Kanskje ¼? Norges fuglevernforening hadde derfor et sterkt kort i hånda da de i 2016 foreslo at Norge skulle verne om langt mer av våtmarkene. De viktige fugleområdene (IBA) bygger på data fra fuglefolket og viste at det stod så dårlig til med vern av viktige våtmarker at energi og miljøkomiteen i 2016 aksepterte at IBAer må sikres vern. Per våren 2017 er det foreløpig ikke iverksatt noe for å følge opp denne enigheten, men myndighetene er altså klar over situasjonen. Kanskje skal det gå samme vei med de siste våtmarker som mangler vern som det gikk med urørt skog på 80-tallet? Ettersom det er full krise for fuglelivet i Norge så vel som i resten av verden og sett fra et fuglevernståsted og fornuft så burde vi snu på flisa og erklære at det nå må bli forbudt og straffbart å ødelegge flere våtmarker. På samme måte som det må være forbudt å ødelegge myr for bl.a. såkalt skogreising, og subsidier til inngrep i skog- og jordbruk må vris over til andre typer landbruksstøtte som f.eks. gjenskaping av våtmarker og levelige områder for fugler. Bonden kan slik bli en av de viktigste samarbeidspartnere i å ta vare på naturen. Alternativet er kanskje mer sannsynlig? Dvs mer drenering av skog og myr, mer fylling i våtmarker, mer åkerstein ut i våtmark og fjæreområder, mer klimagassutslipp, mer flomproblemer og mer ødeleggelse av urørt natur gjennom veier og andre inngrep. Enda mer bensin på bålet med andre ord. Norges fuglevernforening og dens medlemmer har fortsatt en lang vei i å være naturens talerør og forsvarer, i å følge med på hva politikere foretar seg eller ikke foretar seg, og være en sterk støttespiller for naturen gjennom bl.a. å påpeke hva som kan gjøres for fuglelivet og norsk natur.

Svarthalespove i fluktspill. En art som.har gått sterkt tilbake mange steder. Foto: Øystein R. Størkersen.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

NOF er en frivillig naturvernorganisasjon med hovedvekt på fugler og fuglevern. Foreningen har fylkesavdelinger i alle fylker og rundt 50 lokallag. NOF fungerer som et bindeledd mellom fugleinteresserte i hele landet og gjør et omfattende arbeid med natur- og fuglevern. Blant annet gjennom å skape og spre kunnskap om fugl og natur.

Sekretariatet

Sekretariatet sørger for den daglige driften av foreningen fra hovedkontoret i Trondheim.

Kontakt

Sandgata 30 B
7012 Trondheim
nof@birdlife.no
Nettside: birdlife.no
Facebook: fb.com/fuglevern

Internasjonalt samarbeid

NOF er partner av BirdLife International; en paraplyorganisasjon for verdens fuglevernorganisasjoner.

NOF avdeling Sør-Trøndelag

NOF avdeling Sør-Trøndelag har fem lokallag og ble stiftet våren 1958.

Styret

Thomas Kvalnes | Leder
Bjørn-Steinar Tanem | Kasserer
Vegard Aksnes | Sekretær
Odd Rygh | Styremedlem
Jørgen Søraker | Styremedlem
Roger Espen | Styremedlem

Kontakt

Postboks 139
7401 Trondheim
sor-trondelag@birdlife.no
Nettside: birdlife.no/sor-trondelag
Facebook: fb.com/nof.sortrondelag

NOF Fosen lokallag

Leder: Odd Rygh
oddrygh@online.no
Tlf: 959 10 087

NOF Hemne lokallag

Leder: Knut Totland
knut@hemne.as
Tlf: 944 70 485

NOF Hitra-Frøya lokallag

Leder: Karl Thorvaldsen
karl.thorvaldsen@stfk.no
Tlf: 948 67 665

NOF Orkla lokallag

Leder: Magnar Klingan
mag-klin@online.no
Tlf: 996 34 724

NOF Trondheim lokallag

Leder: Andreas Winnem
andreas.winnem@gmail.com
Tlf: 970 42 313

LRSK Sør-Trøndelag

Andreas Winnem (*sekretær*, andreas.winnem@gmail.com), Kjetil Solbakken, Magne Myklebust, Øyvind Aas og Einar Sæter.

NOF avdeling Nord-Trøndelag

NOF avdeling Nord-Trøndelag har tre aktive lokallag.

Styret

Kjell Thore Leinhardt | Leder
Kåre Haugan | Nestleder/sekretær
John Haugen | Kasserer
Arnold Lysfjord | Styremedlem
Torstein Myhre | Styremedlem
Arnold Lorentsen | Varamedlem
Henry Skevik | Varamedlem

Kontakt

Postboks 68
7501 Stjørdal
nord-trondelag@birdlife.no
Nettside: birdlife.no/nord-trondelag

NOF Namdal lokallag

Leder: Håvard Johnsen
havard.johnsen@gmail.com
Tlf: 906 40 512

NOF Sjørdal lokallag

Leder: Per Inge Værnesbranden
naturobservatoren@gmail.com
Tlf: 456 19 219

NOF Verdal og Levanger lokallag

Leder: Arnstein Indahl
ain@nofnt.no
Tlf: 958 08 287

LRSK Nord-Trøndelag

Per Inge Værnesbranden (*sekretær*, naturobservatøren@gmail.com), Tore Reinsborg, Trond Sørhuus, Bård Nyberg og Terje Kolaas.

Medlemsskap

Som medlem i NOF støtter du vårt arbeid for natur og fugleliv og inviteres med på en rekke aktiviteter i ditt nærområde.

Seniormedlemskap koster fra kr. 180. Juniorer (under 18) betaler halv pris. I tillegg tilbys lokale tillegg med fylkesvise tidsskrifter. Dersom en i familien er seniormedlem kan de øvrige være familiemedlemmer for kun 100 kr.

Kontingentsatser

Grunnkontingent	180 kr
*Vår fuglefauna	250 kr
*Fuglevennen	60 kr
*Fugleåret	150 kr
*Lokalt tillegg ST	100 kr
*Lokalt tillegg NT	150 kr

* = frivillige tilvalg.

Går du med planer om et bidrag til Trøndersk Natur?

Tekst og bilder sendes redaksjonen i digital form via post eller e-post.

trondersk.natur@gmail.com
eller
Trøndersk Natur c\o NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

Returadresse:
Trøndersk Natur
c\o NOF avd. Sør Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

Spettmeis (Sitta europaea). *Foto: Arild R. Espelien.*

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

ER DU IKKE MEDLEM?

Meld deg inn på birdlife.no